

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVIII

Liepa — July 13, 1973

Nr. 53

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KONFERENCIJOS TIKSLAI

M. SARGENIS

Šiomis dienomis Helsinkyje vykusi Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija yra savotiškas 35 valstybių užsienio reikalų ministerių ir jų palydovų paradas ir iškalbingumo pasirodymas. Šiandien dar peranksti ministerių kalbas komentuoti, nes ne visos iš jų yra užsienio spaudoje paskelbtos. Todėl šį kartą pasitenkinsiu bendrais konferencijos tikslais.

Svarbiausias konferencijos tikslas buvo užtikrinti Europoje saugumą ir sustiprinti valstybių bendradarbiavimą. Ar šis tikslas pasiektas, kitas reikalas, nes Europos saugumas priklausys ne nuo sutarčių pasirašymo, bet nuo geros valios sutarčių laikytis. Viešai skalbiama, kad Saugumo konferencijos nustatyti principai nebus nukreipti prieš jokią kitą valstybę ar kontinentą. Tai, tur būt, turima galvoje Kinija ar Izraelis, Azija ar Afrika. Bet ar tie saugumo principai nebus nukreipti prieš Rusijos pavergtų tautų žmones? Juk nei lietuviai, nei latviai, nei estai, nei ukrainiečiai bei kitos rusų pavergtos tautos nepasijus saugūs, atvirkščiai, Maskvos valdovai, sustiprinę savo kolonijinės imperijos saugumą, dar labiau prispaus pavergtas tautas.

Saugumo tematikos katalogas yra gana gražus: atsakymas nuo jėgos grasinimo ar pavartojimo, nepriklausomų valstybių lygiateisiškumas, nesikišimas į kitų valstybių vidaus reikalus, žmonių teisių ir pagrindinių laisvių respektavimas, tautų apsisprendimo teisės pripažinimas etc. Šioje vietoje nesu linkęs visų šių temų nagrinėti, bet prabėgomis tesuosiu ties pirmąją. Maskvos užsienio reikalų ministeris Gromyko ypatingai šią temą užakcentuoja. Bet ar Maskva kada nors atsisakė nuo jėgos pavartojimo? Prisiminkime 1939 ir 1940 m. Kas įvedė Raudonąją armiją į Lietuvą, Latviją ir Estiją 1939 m.? Kas okupavo šias tris Baltijos valstybes 1940 m. birželio mėn.? Ar ne Stalinas? Kas smogė Lenkijai 1939 m. rudenį į nugarą, kada Lenkija jau beveik buvo parblokuota Hitlerio? Ar ne Stalinas? Kas privertė Lenkijoje įvesti komunistinę santvarką? Ar ne Stalinas su Raudonąja armija? Kieno poveikyje susikūrė komunistinė Čekoslovakija, komunistinė Rytų Vokietija, Vengrija? Ar ne Raudonosios armijos jėga? Kas tankų pagalba numalšino Vengrijos sukilimą 1956 m. ir Čekoslovakijos norą išsivaduoti iš Maskvos hegemonijos 1968 m.? Ar ne Raudonoji armija, kurią pasiuntė Maskvos raudonieji imperialistai, ir po gausybės karinės jėgos pavartojimų Maskvos bosai drįsta "užtikrinti" Europai saugumą. Kas gali tuo patikėti? Nebent arabai, nes arabus galima pūsti tik arabams...

Kitas bendradarbiavimo tematikos katalogas apima pramonę, prekybą, ūkį, mokslą, techniką, aplinkumos apsaugą (Umweltschutz). Šiose srityse svarstomos energijos šaltinių, žaliavos panaudojimo, susisiekimo, mokslinio ir techninio bendradarbiavimo problemos. Jei visa tai patarnaus žmonijos mokslinei, technologinei pažangai, ekonominei, fizinei žmonių stiprybei, mes sveikinsime, bet jei visa tai tik padidins Maskvos komunistinę propagandą laisvajame pasaulyje, mes nenustebsime, tik apgailestausime, kad demokratinė valstybių vadai laiku to nenumatė.

Trečias konferencijos tikslas -- humanitarinio bendradarbiavimo sritis, JAV ir laisvosios Vakarų Europos valstybės šiai sričiai suteikia ypatingą reikšmę. W. Rogers savo kalboje ypatingai pabrėžė, kad Saugumo konferencijos pagrindinis

PRIEŠ 40 METŲ JIE NUGALĖJO ATLANTĄ, BET...

PO KONFERENCIJOS

IŠ DIDELIO DEBESIO MAŽAS LIETUS

Vytautas Meškauskas

Iš spaudos pranešimų neatrodo, kad šeštadienį Helsinkyje pasibaigus 'Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo' konferencijos fazė būtų didelis dalykas. Faktinai joje negirdėjome nieko naujo ir daugumas dalyvių pralaidavo savo dienas besivaišindami vieni pas kitus. 'Cocktail' partijos ambasadų, pasiuntinybių ir viešbučių sodeluose užsitedavo labai ilgai dėl to, kad šiuo metu Suomijoje beveik nėra nakties tamsos. Abi Vokietijos suruošė konkuruojančias alaus partijas. Raudonosios Saksonijos alus buvęs geras, neblogesnės kokybės buvo ir baltos Bavarijos alus, importuotas kartu su padavėjoms Vakarų Vokietijos delegacijoms.

Galimas daiktas, kad ir po Napoleono karų Europą beveik šimtmečiui konsolidavęs Vienos kon-

aspektas yra panaikinti barjeras, kurie kliudo laisvai pasikeisti žmonėmis ir informacija. Jis taip pat pabrėžė šeimų ryšių sutvarkymo reikalingumą ir laisvo lankymosi būtinumą. Nemažiau svarbus ir jaunimo laisvas bendradarbiavimas. Deja, šie gražūs W. Rogers norai neapima visų humanistinių tikslų. Pagrindinis humanistinis tikslas turėtų būti tautų ir žmonių laisvė. Kol tikrosios laisvės R. Europoje nebus, nėra pagrindas kalbėti apie humanizmą.

Šių visų tikslų išsprendimas paaiškės po konferencijos komunikato paskelbimo ir po galutinio sudarytų komisijų nutarimų formulavimo. Tai išryškės rudenį, kai sudarytos komisijos susirinks Ženevoje.

gresas tuo laiku stebėjams atrodė taip pat neįspūdingai kaip Helsinkio kongresas mums. Tada buvo valsų mados kulminacinis punktas ir taip priimdamas New York Times savo kongreso apžvalgą pavadino: "Step one: Walz of the Powers".

Nenumatyto nesklandumo 'vaisavime' įnešė Maltos ministeris pirminkas Dom Mintoff, reikalaujamas į kongresą pakviesti Alžirą ir Tunisą. Kadangi visi nutarimai turi būti priimti visų 35 kongrese dalyvaujančių valstybių vienbalsiai, Maltos reikalavimas, kuriam pritarė tik Ispanija, sukėlė ilgų diskusijų, per kurias Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Michel Jobert pasiūlė konferencijos dalyvaujančią fazę baigti be jokio komunikato. Po to gavęs žodį Gromyko pareiškė: "Aš sutinku su Prancūzijos užsienio reikalų ministeriu, kad komunikatas yra esminis dalykas". Nežinodamas ką po to daryti pirmininkavęs Vengrijos užsienio reikalų ministeris Janos Peter paskelbė pertrauką. Po jos buvo priimtas komunikatas, kuris skelbia, kad "šiuo metu nebuvo pasiekta sutarimo" (dėl Alžiro ir Tuniso pakvietimo).

Sunku nusikratyti įspūdžio, kad kongrese pirmuoju smuku griežė, aišku, sovietai. Jų Gromyko sulaužė nuostatą, kad niekas nekalbėtų daugiau 20 minučių. Jis kalbėjo dvi-

Punktuko akmenyje iškalta Dariaus ir Girėno bareljefai ir jų testamento žodžiai "LIETUVIŲ TAUTA LAUKIA IŠ SAVO SŪNŲ IR DRĄSNIŲ ŽYGIŲ... JAUNOJI LIETUVA, MŪSŲ PASISEKIMAS TEGU SUSTIPRINA TAVO DVASIA IR PASITIKĖJIMĄ SAVO JĖGOMIS IR GABUMAIS. BET JEI NEPĖTONAS AR GALINGASIS AUDRŲ PERKŪNAS IR MŪMS BUS RŪSTUS -- PASTOS MŪMS KELIĄ Į JAUNĄJĄ LIETUVĄ, TADA TU, TURESI IŠ NAUJO RYZTIS. AUKOTIS IR PASIRENGTI NAUJAM ŽYGIUI, KAD AUDRINGŲJŲ VANDENYŲ DIEVAI BŪTŲ PATENKINTI TAVO PASTANGOMIS, PASIRYŽIMU IR NEKVIESTŲ TAVES Į DIDJĄ TEISMĄ. 1933. VII, 15 STEPAS DARIUS - STASYS GIRENAS". Šis bareljefas skulptoriaus Broniaus Pundžiaus buvo iškaltas 1943 m.

Vytauto Augustino nuotrauka

gubai ilgiau, teisindamasis, kad jo kalbos tekstas jau buvo atspausdintas "Izvestijoje" ir todėl jis turi jį perskaityti. Jis siūlė, kad kongresas deklaruotų sienų neliečiamumą, taikingą ginčų sprendimą ir nesikišimą į kitų vidaus reikalus.

Tas paskutinis dėsniš tačiau neužkerta kelio sovietų intervencijai invazijos į Čekoslovakiją pavyzdžiu. Dėl to, kaip vėliau paaiškino kitas sovietų delegatas į Čekoslovakiją buvo įžygiuota jos vyriausybei prašanti.

Už de fakto pripažinimą 'status quo' vakariečiai pageidavo didesnių

teisių žmonių. Tas reikalavimas gražiai skamba, tačiau sovietams nėra priimtinas, jei jiene nori patys nusižudyti. Užtat galų gale čia greičiau sulauksime tik nieko konkrečiai nesakančios rezolucijos. Faktinai, žmonių teisės jau yra užakcentuotos Jungtinių Tautų chartoje...

Nauja gal klek rimtesnė konferencijos fazė prasidės rugsėjo mėn. 18 dieną Ženevoje, Šveicarijoje, daugiau reikšmės turės spalio mėn. Vienoje kur turi prasidėti pokalbiai apie kariuomenių atitraukimą. Ir šioje srityje sunku laukti dides-

DIENA SKIRTA NEMIRTINGUMUI

1933 metais liepos 16 dieną oranžinis (Bellanca tipo) lėktuvas, vardu Lituanica, perskrido Atlantą ir prisiartinio prie Europos kontinento.

Steponas Darius įrašė skridimo dienoraštyje: "apleidžiant Amerikos žemyną oras buvo gražus... Netoli Europos su tikome audrą"...

Prie Europos krantų Lituanica įveikė audrą, bet Europos trasoje Lituanica sutiko mirtį. Lėktuvas nukrito Soldino pušyne, liepos 17 dienos pačiame vidunaktį ir lakūnai žuvo. Iki Kauno buvo likę tik keturios valandos kelio.

Taip pasiaukojimas, antkiniai prakilni mintis išgarsinti žygiu savo tėvynę ir tragiškoji mirtis sukdė Steponui Dariui ir Stasiui Girėnui nemirtingumo aureolę lietuvių tautos istorijoje.

Kitomis kategorijomis ir po kitomis rubrikomis Lituanicos skridimas įrašytas autonavigacijos ir lėktuvų konstruktavimo kronikose. Lietuvių tautai Lituanicos žygis tolygus patiems didiesiems tautos istorijos žygiams. Praeis prailgę metai, o Lituanicos žygis ir lakūnų vardai niekad neisbluks, vis bus minimi su nuostaba ir pasigėrėjimu. Tokią galią turi žygio prakilnumas!

Lėktuvo katastrofos misterija iki šiol neturė (Nukelta į 2 psl.)

LIETUVOS PILIAKALNIAI. Frie vingiuotos Verknės upės, apie 6 km, į šiaurę nuo Jiezno, Palekonių pilialkalnis laikomas tikstantinečiu. Šioje apylinkėje yra ir daugiau pilialkalnių.

DIENA...

(Atkelta iš 1 psl.)

jo išsamaus išaiškinimo. Ta misterija palieka atvira duris spėliojimams. Daugelis norėtų sutikti su nuomone, kad oranžinė Lituanica buvusi pašauta nacių sviedinio.

Liepos 17 d. gausios kauniečių minios užtvindė aerodromą, tačiau nesusaulė Lituanicos. Minios dainavo: "Kur aš nu keliausiu, nakvynėlę gaušiu". Lūdnas tos dainos motyvas buvo įvadas į užkelių valandų paaiškinimą tragediją.

Stai keturios dekados, neįtikimų valstybinių, tautinių ir asmeninių katastrofų ženkle praėjo — o Lituanicos lietuviai nepamiršo! Kas žino: gal Lituanicos idealizmas paveikti Lietuvos giriose kentėjo laisvės kovotojai, gal su Lituanicos vardą lengviau kentėti naikinimo stovyklose, gyven ti už tėvynės sienų?

Didelis, platus ir sugestvusys yra tas žodis lietuviai patriotui...

Lituanicos ar jos lakūnų vardais laisvoje Lietuvoje buvo pavadinta daug aikščių, gatvių. Lietuviškoje Amerikoje išaugo paminklai Chicagoje, New Yorke. Daug organizacijų pasivadino tais vardais.

Itin dramatiškas buvo lakūnų lavonų slėpimas nuo nacių.

Deja, Lituanicos istorijoje buvo daug nepasitenkinimo, apsilėidimo. Pav. nebuvo pastatytas didingas paminklas Lietuvoje, nors ilgus metus prie Kauno sporto stadiono gulėjo milžiniški granito luitai, skirti paminklui.

Net nuostabu, kad toks idealistinis žygis nerado atgarsio laisvos Lietuvos rašytojų! Rašytojai ir poetai ignoravo tą temą. Vien tik tai P. Babickas (ir gal dar vienas kitas) skyrė ekspromtinę eilėraščių. Ir tik Amerikos lietuvis Petras Jurgelevičas parašė iki šiol vienintelę monografiją 1935 metais "Sparnuoti lietuviai Darius ir Girenas". Buvo, berods, meniškai nereikšmingų pastangų pavaizduoti Lituanicos epopėją ir prozoje...

Ar tai rodo lietuvių literatūros apsilėidimą tokiai milžiniškai temai?

Tenka tikėti, kad ta amžina tema tikrai pradeda gyventi mūsų istorijoje. Kaip milžiniškai švytuoklei užsimoti, taip milžiniškai temai pajudėti, visuomenės gyvenime reikia laiko ir erdvės. Ant ra vertus, netenka ieškoti pateisinimo žodžių laisvos Lietuvos kūrėjams, jeigu dabar kontrastu, išeiškos buities sąlygose

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

LIETUVIŲ KLUBAS

Sydnėjaus Lietuvių Klubo rūmai.

Sydnėjaus lietuviai jau nuo pat savo pirmųjų įsikūrimo dienų pradėjo galvoti ir vėliau daryti žygius savo namų įsigijimui. Pirmieji pradėjo aktyvų darbą Bankstowne apylinkėse lietuviai, kurie jau 1954 metais nusipirko didžiulį sklypą, vėliau šalia jo esantį kitą ir savo talios būdu pasistatė lietuvių salę, kuri galutinai buvo pradėta naudoti 1958 metais. Centrinio Sydnėjaus miesto lietuviai norėdami savuosius namus turėti miestą centre, nerado bendro susitarimo su bankstownieškiais ir nusipirko buvusį hotelį industriniame Redferno rajone, kurį vėliau pardavė ir nusipirko tolimesniame priemiestyje Lidcombe, kur tuo metu lietuviai turėjo ir savąją parapiją bei bažnyčią.

Metams bėgant ir nerandant tarp abiejų namų bendro susitarimo, Sydnėjaus namų komitetas bandė gauti licenziją klubui, kuriame galima būtų laikyti gėrimai ir pokerio (slots) mašinos, kadangi visoje Australijoje tik viena N.S.W. valstija leidžia klubams turėti šias azartines lošimų mašinas, duodančias klubams milijonines pajamas ir pačius klubus padarantčius labai turtingais, nes australai nuo jauno vaiko, iki senuko yra tur būt vieni iš didžiausių pasaulyje azartininkų. Pirmą kartą negavus leidimo, pagaliau po daugelio metų abiejų klubų - namų buvo nutarta susijungti ir, padavus Lidcombės namus, vėl, teismo keliu, prašyti klubo licenzijos. Šį kartą leidimas buvo gautas, tuo pačiu gauta ir banko paskola, įgalino pastatyti didžiulį modernų ir puikų Sydnėjaus "Lietuvių Klubą".

Pats klubas yra dviejų aukštų. Pirmajame, praėjus pro prie, angli, įeinama į didžiulę salę,

turinčią gerą sceną ir gale salės modernų didžiulį barą, kurio šonuose šiuo metu stovi 12 pokerio mašinų, kurias labai greitai laiku padidins iki 24. Baras ir žaidimų mašinos galima pilnai atskirti nuo pagrindinės salės. Šone salės yra moderniška įrengta virtuvė ir graži valgykla, duodanti puikių lietuviškų valgių pasirinkimą. Antrame aukšte yra taip pat mažesnė salė, baras, skaitykla ir kt. kambariai. Šis aukštas daugiau naudojamas jauniems privatiems su buvimams. Lauke yra didžiulis automobilių pastatymo laukas ir šone jo kiti nemaži namai, turintieji puikią išnuomavimui teniso aikštę. Šis namas yra baigiamas įrengti jaunimo naudojimui, kadangi į licenzijuotą klubą, pagal australų įstatymus, gali įeiti tik 18 metų sulaukę jaunuoliai. Šis visas Lietuvių Klubas turtais su vidujiniais puikiais moderniais įrengimais, oro vėsinimu ir kt. šiuo metu kainuoja ketvirtį milijono australiškų dolerių. Tai yra pirmoji klubo statybos stadija. Ateityje numatoma antrajame aukšte, ar iš vis gale klubo pastatyti didžiulę sporto salę, kuri būtų pritaikinta ir atskiriems dideliems baliams, bei subuvinams.

Šiuo metu klubas yra atidarytas visas septynias savaitės dienas ir ypatingai savaitgaliais čia susirenka labai daug lietuvių ir jų draugų, taip kad prie pokerio mašinų net eilutės susidaro. Kiekvieną šeštadienį būna šokiai, griežiant puikiam orkestrui. Atrodo, kad klubas yra labai populiarus lietuvių tarpe, nes nuo atidarymo dienos, per dvidešimt, naujais klubo nariais įsirašė daugiau kaip 200 žmonių. Greitu laiku numatomas oficialus šio klubo atidarymas, pakvie-

čiant aukštus australų svečius ir kt. Apytikslėmis žiniomis šiuo metu klubas duoda virš dviejų tūkstančių dolerių savaitinio pelno, kuris vėliau manoma dar daugiau padidinti. Klubą valdybą sudaro: V. Simniškis (pirmininkas), M. Petronis, E. Kolakauskas, V. Šlinteris, K. Stašionis, A. Makaras, A. Milasas, M. Šumskas ir A. Jasaitis.

Šiuo metu klube repetuoja "Dainos" choras, numatoma padaryti gražią skaityklą, užsakant viso pasaulio lietuvišką spaudą. Čia bus knygų platinto skyrius ir kt. Kaip išsireiškė klubo pirmininkas V. Simniškis, kad: "Ateityje klubas numato išvystyti ir didelę kultūrinę veiklą. Tam bus sudarytas atskiras komitetas. Baras ir pokerio mašinos bus tik finansinis pagrindas ir variklis, duodąs galimybių išvystyti mums gražią kultūrinę ir socialinę lietuvišką veiklą Sydnėje".

Linkint geriausios sekmės valdybai yra džiugu girdėti, kad ir ateityje numatoma neužmiršti jaunimo, kuris su nekantrumu lauks savosios salės.

Melbourne Sporto Klubas "Varpas" kurio krepšininkai po daugelio metų ir vėl paskutiniosios sporto šventės metu, laimėjo krepšinio pirmenybes, turėjo savo metinį susirinkimą ir tapo išrinkta nauja valdyba: R. Ragauskas -- pirmininkas, S. Žiedas -- vicep., I. Kvietinskienė -- išdin., A. Mucenikas -- ūkio vedėjas ir J. Gružauskas sekretorius. Džiugu, kad po ilgesnio laiko į aktyvų sportinį gyvenimą įsitraukė ir vėl buvęs iškilusis mūsų krepšininkas J. Gružauskas, kurio vadovaujami lietuviai krepšininkai iš Australijos gražiai pasirodė Amerikoje ir Kanadoje.

Sydnėje gyvenęs rašytojas Jurgis Janavičius, rašęs lietuvių ir anglų kalbomis, yra pasižymėjęs kaip naujų formų ieškojas, išleidęs jau kelis savo veikalus abiejomis kalbomis, neseniai išleido simbolinį poezijos rinkinį "UMPH". Šiame veikle žodžiai yra papildomi matomais vaizdais, kai vaizdai yra apibūdinti žodžiais. Visas veikalas yra daugiausia filosofinio mąstymo kūrinys.

Melbourne lietuvišką šeimą suktūrė Liuda Baubinaitė ir Albinas Erminas. Abu gimę Melbourne, nuo pat jaunų dienų įsijungę į lietuvišką gyvenimą skautuose, savitgalio mokykloje, tautiniuose šokiuose ir kitur. Abu kalba labai gerai lietuviškai ir yra aktyvūs lietuviškame gyvenime. Po vestuvinių apeigų lietuviškoje bažnyčioje, puota, dalyvaujant virš 130 žmonių, vyko Lietuvių Namuose, kurią labai gražiai paruošė Katal. Moterų D-ja.

Du drauguoliai...

Visose Australijos lietuvių didesnėse kolonijose buvo labai gražiai ir išskilmingai paminėta Motinos Diena. Daugiausiai ją rengė savitgalio mokyklų mokytojai su savo mokiniais, skautai ir lietuviškas jaunimas. Ypatingai malonu pastebėti, kad ir mažesnėse vietovėse motinos yra kiekvienais metais labai gražiai pagerbiamos ir šių švenčių metu daugiausiai galima pasidžiaugti mūsų pačių mažųjų lietuviukų parodomais meniniais gabumais, lietuviškomis jų dainomis, šokiais ir poezija.

Australijos kariuomenėje jau yra buvę nemažai karininkų vyrų lietuvių dalyvavusių net Vietnamo kare, tačiau tik labai neseniai į leitenantės laipsnį tapo pakelta ir pirmoji lietuvišką mergina Audra Ališauskaitė, turinti 21-rius metus. Atlikusi sunkius pirmuosius karinius apmokymus specialioje džunglių mokykloje, grįžusi atgal į Melbourną buvo metinio kariuomenės baltaus metu pristatyta Viktorijos gubernatoriui kaip ypatingai kariniame moksle pasižymėjusi mergina. Nors naujoji darbiečių vyriausybė ir stengiasi kariuomenės reikšmę labai sumažinti, tačiau tikėkimės, kad mūsų jaunoji leitenantė savo tarnyboje iškilis laisvai aukštai.

Birželio mėn. pabaigoje Sydnėjaus skautai surengė savo tradicinį Kaukių Balių, kuris kaip ir kiekvienais metais sutraukė daug svečių, pasipuošusių įdomiomis kaukėmis už kurias buvo skirtos premijos. Kaukių balius turi ypatingą pasisekimą jaunimo tarpe. Ir šiais metais patys skautai išpildė gana originalią programą, kurią pravedė G. Vilūnaitė. Prie jaukaus kokteilijų baro, skanių valgių bufeto, aptarnaujamo skautų mamų, čia ir gražios jaunatviškos visų nuotaikos, šis skautų subūrimas - balius praėjo labai gerai, atnešdamas didelio džiaugsmo dalyvavusiems ir materialinės paramos mūsų skautams. Malonu, kad Lietuvių Klubas, atsižvelgdamas į šį skautų parengimą tą vakarą klube nuolatinių šokių nedarė.

Iš Amerikos į Melbourną atsikėlė gyventi ir pas savo dukrą Albiną Steponavičienę ir jos

šeimą apsistojo jos tėvai p. Kružikai. Tuo pačiu iš Melbourno į Vokietiją kuriam laikui paatos-togauti išvyko Liudas Pikelis.

Taip pat į Vokietiją iš Sydnėjaus išvyko savo sesers ir gimininių aplankyti žinoma mūsų veikėja rašytoja V. R. Saudargienė, kuri numato be Vokietijos pavažinėti ir po kitus Europos kraštus. Neseniai įdomūs jos kelionės aprašymai tilpo "Tėviškės Aiduose", kuriuose p. V. R. Saudargienė palietė Pacifico kraštus. Tikėkimės, kad ir kelionės po Europą bus puikiai mūsų spaudoje aprašytos.

Geelonge mirė 70-ties metų sulaukęs Laurynas Bertašius. Lietuvoje buvęs Kretingos šaulių rinktinės Skuodo būrio vadas, ugnies komandos adjutantas ir veiklus lietuvis. Gyvendamas Geelonge, aktyviai reikšėsi visame lietuviškame gyvenime, išauginęs sūnų Algį ir dukrą Daną, žinomus mūsų sportininkus. Po išskilmingo paskutinio atsisveikimo buvo palaidotas Geelonge.

TĖVYNĖJE MYLĖTI KRISTŲ IR SAVO TAUTĄ MUMS NELEIDŽIA

AR JAU ATLIKAI SAVO PAREIGĄ KRIKŠČIONIŠKOSIOS LIETUVYBĖS ATEIČIAI:

IRAŠEI SAVO ŠEIMĄ IR ARTIMUOSIUS Į LIETUVIŠKĄ PARAPIJĄ?

PAIMK TELEFONŲ KNYGĄ IR PASKAMBINK ARTIMIAUSIAM LIETUVIUI KUNIGUI!

Jaunimo Žygis Už Tikėjimo Laisvę
216-481-8854

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
MACHINE REPAIRMEN
DIE MAKERS
FOR ALL SHIFTS.
Good starting rate. Complete fringe benefits and overtime.
DEMCO
411 S. FORT ST.
DETROIT, MICH.

(48-54)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
LAYOUT MEN \$6.02 an hour
FITTERS \$5.82 an hour
Must have structural steel fabrication experience.
FOR ALL SHIFTS
J. A. FREEDMAN
2800 ALLIANCE ST.
DRAYTON PLAINS, MICH.
313-674-0381
E. O. E.

(48-45)

Be žodžių...

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

American Travel Service Bureau, vadovaujamas Walter Rask-Rasčiausko, organizuoja turistines ekskursijas į Lietuvą. Jo ekskursijos tvarkingai suplanuotos ir vyksta sklandžiai. Visos grupės turi patyrusius patyrovus. Ekskursijų maršrutas sekantis:

6 DIENOS LIETUVOJE

5 DIENOS VILNIUJE (įskaitant 1/2 dienos kelionę į TRAKUS)
1 DIENA KAUNE

DAR YRA KELIOS VIETOS sekančiose ekskursijose:

Nr. 10	Rugpjūčio mėn. 22 d.	14 dienų kelionė
IS CHICAGOS	— \$872.00	IS NEW YORKO — \$772.00
5 dienos Lietuvoje — 5 dienos Tallinne (Estijoje)		
Nr. 11	Spalio mėn. 1 d.	15 dienų kelionė
IS CHICAGOS	— \$782.00	IS NEW YORKO — \$682.00
5 dienos Lietuvoje — 5 dienos Rygoje (Latvijoje)		
Nr. 12	Gruodžio mėn. 19 d.	14 dienų kelionė
IS CHICAGOS	— \$787.00	IS NEW YORKO — \$687.00
5 dienos Lietuvoje — 5 dienos Rygoje (Latvijoje)		

Prašome registruotis, nes dalyvių skaičius grupėse ribotas. Įmokėjimas asmeniui \$100.00. Paskelbtos kainos — gyvenant dviese kambaryje; atskiras kambarys — \$85.00 papildomo mokesčio.

ALL AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL

Visais kelionių reikalais prašome kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 SOUTH WESTERN AVENUE

Chicago, Illinois 60643

Telefonas (312) 238-9787

Taip pat paruošame kvietimus giminėms atvykti į Ameriką; teikiame informacijos kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus, parūpiname vizas ir bilietus.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS, INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAI SOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASIRASYTI • PAVARDE PASIRASYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBA REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

IŠKO PROPAGANDISTŲ RAŠYTOJŲ TARPE

Politinė propaganda įgyja daugiau veržlumo, įtikinamumo, paveikio, kada ji įvilkta į meno arba dailaus žodžio rūbus. Todėl nenuostabu, kad sovietinis režimas visad skatino rašytojus ir poetus būti "komunistinio statybos" propagatoriais. Sovietinei propagandai reikia dailaus žodžio tautos. Šiam reikalui tokius propagatorius masiniai treniruoja įvairūs "literatūriniai institutai".

Šią treniravimo iniciatyvą sovietai pasigavo iš "buržuazinio" pasaulio, kur tiek daug įvairių "rašytojų" mokyklų. Šių mokyklų reklamos žada savo auklėtinius išmokyti rašyti, dėsto elementarius rašymo dėsnius, ir kt. Tai paprasta komercinė spekuliacija, nes žinąs rašymo principus žmogus dar nėra rašytojas... Sovietai, pasigavę "buržuazinio" pasaulio sėkmingumą, savo "literatūros institutus" išduoda už rimtas kultūrinės mokslinio institucijas...

Vienok ir šių "institutų" auklėtiniai, paragavę rašytojo garbės skanėstų, ima privertiti verstis grubiais "komunistinio statybos" reklamavimo veikalais. Rašytojai nori rašyti. Jie nori savaip suvokti žmogų ir aplinką. Čia atsiveria konfliktas su... duondaviu, su kompartija. Rašytojas privalo rašyti temomis, kurias skelbia kompartija! Jeigu rašytojas nebesugeba tų temų išreikšti dailiosios prozos kūriny, tegu toks rašytojas eina į publicistiką; tegu jis apybraižos formoje rašo apie... penkmečio didvyrius". Tegų rašytojas lankosi statybose, gamyklose, kolūkiuose, kalbasi su "darbo pirmūnais", seka "socialistinio lenktyniavimo" įkarštį...

Šios temos ženkle šiomis dienomis Maskvoje vyko TSRS Rašytojų sąjungos valdybos IV plenumas. Į plenumą suvežė "daug nacionalinių" literatūrų atstovus. Buvo ten ir lietuviai.

Rašytojų sąjungos sekretorius G. Markovas pasakė pagrindinę orientacinę kalbą. Kai kuriems plenumo dalyviams buvo paves-ta pasidžiaugti partine iniciatyva. Kai kurie dalyviai entuziastingai pasižadėjo vykdyti partijos pavedimą -- įsijungti į publicistiką, rašyti apybraižas, reportažus, etc.

G. Markovo kalba bematant atsidūrė "daug nacionalinės" literatūros atitinkamose leidiniuose. Lietuviuose ji buvo atspaus-ta "Literatūra ir Menas" (Nr. 14) garbingoje trečio puslapio erdvėje, kur dar neseniai puikavosi garšioji Maskvos enciklika "Dėl literatūros ir meno kritikos". Tad ši G. Markovo kalba sustoja kažin kur netoli maskvinių enciklikų privatumo, išsivijos spaudoje ši G. Markovo kalba, kol kas, neišprovokavo susidomėjimo. Vienok tos kalbos turinys ir aplinkybių sąrangą, dėl kurios ta kalba atsirado, pristato tarybinį rašytoją (ir lietuviškai rašantį tarybinį rašytoją) tikro reklaminio rašytojo (ad & script writer) rolę.

Nelyginant -- už duonos kąsni ir Tolstojaus kalibro rašytojas turėtų parašyti muilo ar plaukų šampūno reklamų tekstus.

G. Markovo kalba yra ištisas tuščias žodžių srautas. Naudodant tokį metodą parankiauprakšti griežtus rašytojų reikalavimus. Markovas kaltina rašyto-

jus akiai užsidarius savo "profesionalinėje aplinkoje". Jis reikalauja, kad rašytojas "pastebėtų", kad su "meninės publicistikos pagalba" nesunku vaizduoti nūdieną, "herojišką tarybinę tikrovę". Tos "tikrovės" vardugailima apglėbti plačiausias temas. Markovas netingi priskaičiuoti tokių tuzinai. Nuo kolūkio darbų iki sudėtingų techninių agregatų. Nuo soclenktynių iki mokyklų. Nuo internacionalizmo iki respublikinių detalių.

"Meninė publicistika vis dar kaip reikiant nestudijuoja didžiųjų miestų gyvenimo", nusi-skundžia Markovas. "Nematyti poslinkių vystant pramoninę temą. Kur pagrindinis silpnumas? Tai nemokėjimas giliai apmąstyti ir parodyti..." tvirtina kalbėtojas.

Be "meninės publicistikoje" negalima "apmąstyti ir parodyti" taip, kaip tai atrodo apmąstytoji ir stebėtojai.

"Rašytojas turi sugebėti argumentuoti, apibendrinti iš partinių pozicijų", reikšmingai pabrėžia G. Markovas.

"Rašytojo atsakomybė ne disciplinarinė, prasitaria Markovas, "bet kūrybiška, pilietinė...". Tačiau žodis išsprūdo! Laisvojo pasaulio rašytojas nežino... "disciplinarinės" atsakomybės už meno kūrinių. Maskvos apyvoke tai toks paprastas žodis, tokia eilinė sąvoka, kad G. Markovas nė nesupranta, kad tą šmeiklą reikėtų gal slėpti nuo "buržuazinio" stebėtojo ausų...

Išgavęs į retoriką, kaip tai tinka gabiam propagandistui, G. Markovas pasakė ilgą kalbą. Bet tai nebuvo kalba, liečianti rašytojo rūpesčių ir ieškojimų pasaulį. Tikras rašytojas per daug individualus, kad būtų įmanoma viešumoje svarstyti jo problemas ir jas, dargi, apčiuopti. Suvežtiems Maskvon rašytojams aišku, nebuvo naujovė jų politinės dresūros kalbos tonas, reikalavimai ir, dargi, grasinimai. Jie įprato suvirsti viską.

G. Markovo kalbos finalas ates tuoja į patį režimo santykį su TSRS rašytojų draugija ir moralinį TSRS rašytojo statusą. Štai ką jis pasakė:

"TSRS rašytojų sąjunga pirmą kartą susirinko į plenumą, skirtą meninės publicistikos problemoms. Pirmą kartą tokiai oriai ir sudėtingai auditorijai mes pateikiame klausimus, su-

Regina Žymantaitė, Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė.

"Juo toliau nuo Maskvos, juo lengviau kvėpuoti..."

E. C. Milius

Nekartosiu skaitytojams gerai pažįstamų lietuvių moterų klubų veiklos, kuri paskutiniu laiku daugiausia ribojasi dailės parodų organizavimu. Tie atskirų kolonijų klubai yra susijungę į Lietuvių Moterų Klubų Federaciją, kitaip sakant, centro valdybą, kuri priklauso tarptautinei moterų organizacijai GFWC. Federacija taipgi deleguoja savo atstoves į Pabaltijo Moterų Tarybą, kurią sudaro visų trijų Pabaltijo tautų atstovės, vadovaudamos kasmet iš eilės pasikeičiant rotaciniu būdu.

Šiomet Pabaltijo Moterų Tarybai vadovauja priklausoma lietuvių ir tas pareigas sekmingai eina jaunosios kartos atstovė Regina Rūta Žymantaitė, baigusi politinius mokslus Hunter kole-

gijoj, New Yorke, šiuo metu baigia ruošti master degree.

Grįždama iš GFWC moterų konvencijos, įvykusios birželio 3-7 dienomis Baltimorėje, dviem dienom ji buvo sustojusi Washingtone ir aplankė eilę senatorių bei kongresmanų, būtent: Hays Wayne, kuris tyrinėjo Sirmo Kudirkos incidentą, Charles Percy ir jo užsienio reikalų tvarkytoją Cohen, kurio tėvai kilę iš Lietuvos, Glenn Beall, jr. kuris šipavasarij tarp septynių kitų senatorių lankėsi Maskvoje ir grįžęs kalbėjo, kad su sovietais reikia būti draugais. Taip pat ji buvo priimta pas Roman Hruska, Bill Brock, iš Tennessee. Reginei buvo malonu išgirsti jo asistentės pavardę -- Mrs. Žemaitis, kuri yra, kaip vėliau paaiškėjo, ištėkėjusi už lietuvių.

Be to Regina aplankė dar šiuos senatorius: Hatfield, Proxmire, Adlai Stevenson, jr., Paul Fanen iš Arizonos ir k.

Kuriuo būdu jai pasisėkė gauti tiek daug audienčių per tokį trumpą laiką ir ko ji tais vizitais siekė?

Kaip Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė Regina išsiuntinėjo 17-kai senatorių bei kongresmanų, kalbėjusių Lietuvos nepriklausomybės atgavimo Vasario 16 dienos proga, prašydama ją priimti birželio 7 ir 8 dienomis. Jie visi atsakė teigiamai pageidaujama, kad atvykusi pirma pasikambintų, nes gali būti svarbiais reikalais išvykę. Pirmiausia ji kreipėsi į tuos, kurie buvo parašę šiltesnius laiškus ir visų buvo mielai priimta. Charles Percy su jo užsienio reikalų tvarkytoju Cohen net pakvietė pietums ir ta proga turėjo daugiau laiko išsikalbėti.

Kaip matėme, keli iš jų turėjo tam tikrų sentimentų Lietuvai. Regi-

na prisistatė, kaip grįždama iš GFWC konvencijos pro Washingtoną stojusi čia porai dienų ir ta proga nori pabaltiečių vardu padėkoti už dėmesį sovietų okupuotiems Pabaltijo kraštams ir kartu paprašyti, kad nepamirštų tų kraštų laisvės siekių ir ateityje. Nors ji pradėdavo kalbą vienodai, bet su kiekvienu kalba mezgėsi kitaip, pav., senatoriaus Glenn Beall, jr. ji paklausė apie jo kelionę po sovietų Rusiją, ar jis tikras esąs savo pareiškimu, jog Amerikai reiktia užmiršti "cold waters" su sovietais. Jisai tą užginčijo ir pabrėžė, kad grįžtant namo, kuo toliau skrido nuo Maskvos, tuo lengviau darėsi kvėpuoti.

Visiems ji priminė "Voice of America", įrodinėdama, jog tai labai svarbu ne tik pavergtiesiems, bet ir patiems amerikiečiams. Ypač daug tuo klausimu kalbėjo su sen. Ch. Percy, kuris pabrėžė, jog pernai dėl "Free Europe"

radijo turėjo 70 senatorių sponsorų, o šiemet ligi šiol dar tik 16. Dabar liepos mėnesį bus balsavimas ir būtų labai svarbu bei lemtinga, kad kuo daugiausia laišku žmonės rašytų senatoriams ir kongresmanams, prašydami kad jie remtų. Mat Percy yra tos bylos vedėjas. Šiomet prašoma 12 milijonų dolerių daugiau nei pernai, sakė jis, tos tarnybos išlaikymui. Pernai prašė 58 milijonų ir buvo gauta, o šiemet prašoma 70 milijonų dol., užtat daugelis nori mažinti biudžetą. Taigi, nuo pačių lietuvių bei kitų pabaltiečių daug priklausys, kiek ir kaip skubiai jie parašys senatoriams ir kongresmanams tuo reikalu laišku.

Keli senatoriai pažymėjo, kad amerikiečiai visiškai nepažįsta sovietų nei jų komunistinės santvarkos, dėl ko tenka labai apgailestauti, nes padaroma daug ir didelių klaidų. Jie pažadėjo ir ateityje Pabaltijo reikalus remti.

Šis bei tas SKIRPSTAS

Jaunimui vėl bruzdant į stovyklavimus ir kitokius vasaros atokvėpio susibūrimus, mūsų visuomenę domina tų sąskrydžių ir šokių ar tokių idėjų turinys, ne tik pramogavimas.

Štai pernai Akademinių Skautų Sąjūdis vykdė studijinę stovyklą. Būta nemaža paskaitų rimbom, įdomiom temom: mūsų proistorė, liet. architektūros išsivystymas, liet. kalbos raida Amerikoje; apie šiandienos religinius kitimus ir prisitaikymus, išsivijos politinę veiklą, apie bendruomenės politiką ir kt. O svarstybose irgi buvo aktualios bazės: anglų kalba savitarpio vartosenoj, Jaun. Kongreso peržvalga, Vilniaus universitetas studijų vykdymo klausimas ir kt.

Tačiau ar mūsų akademikai tomis temomis tikrai domėjosi ir išsinešė bent kiek dvasinio pasipildymo -- nėra žinių. Jų organas Mūsų Vytis nr. 3-4 paskiau visą tą įdomią stovyklą aprašo vos vienu puslapiu su viršum. O atrodo, jaunuolių mokyklinių jaunų protai, karštos širdys ir veiksminga valia turėjo gi kone liepsnom įsidedti ir taip talpų turinį nors pusę metų pasivaržydami gromuoti, spaudoj diskutuoti, gilesnių tiesių ir išvadų ieškant. Turėjo ir šia me organe plūsti daugybė protinių svarstymų, įgautų žinių lukštenimo. O kur visa to atbalsiai, kuo į visa tai atsiliepia mūsų akademikų protinis gajumas? Stovyklos su rimta programa... ASS uždavins -- ugdyti gilesnį žmogų. To žmogiško pagilėjimo akademikuose mes nepastebime.

• Stovyklos aprašyme neišgirstame jokio atbalsio iš tų puikių paskaitų virtinės, tik pasakoma šabloniškai: "Dauguma domėjosi paskaitomis ir dalyvavo diskusijose. Aišku, buvo ir ta dalis, kur paskaitų vengė". Betgi esminę studijų eigą vos taip trumpai paminėjęs, stovyklos viršininkas randa vietas dar pareklamuoti tam tikrą šionyktę spaudą, kuri mūsų, svetur atsidūrusių lietuvių, didžiąsias idealistines organizacijas ir jų tautinius bei kultūrinius žygius dažnai tik suniekina. Būtent, jis sako, kad stovyklos dalyviams -- "svarbu susipažinti su liet. kultūrinio gyvenimu čia, bet dar svarbiau jiems duoti žinių iš dabartinės okupuotos Lietuvos. Tokias žinias apgraibomis tik gali rasti Metmenyse bei Akiračiuose -- jaunieji jų neskaito -- ir tuo pačiu jų akiratis apie Lietuvą labai nedidelis. Stovykla puiki proga šį akiratį praplėsti".

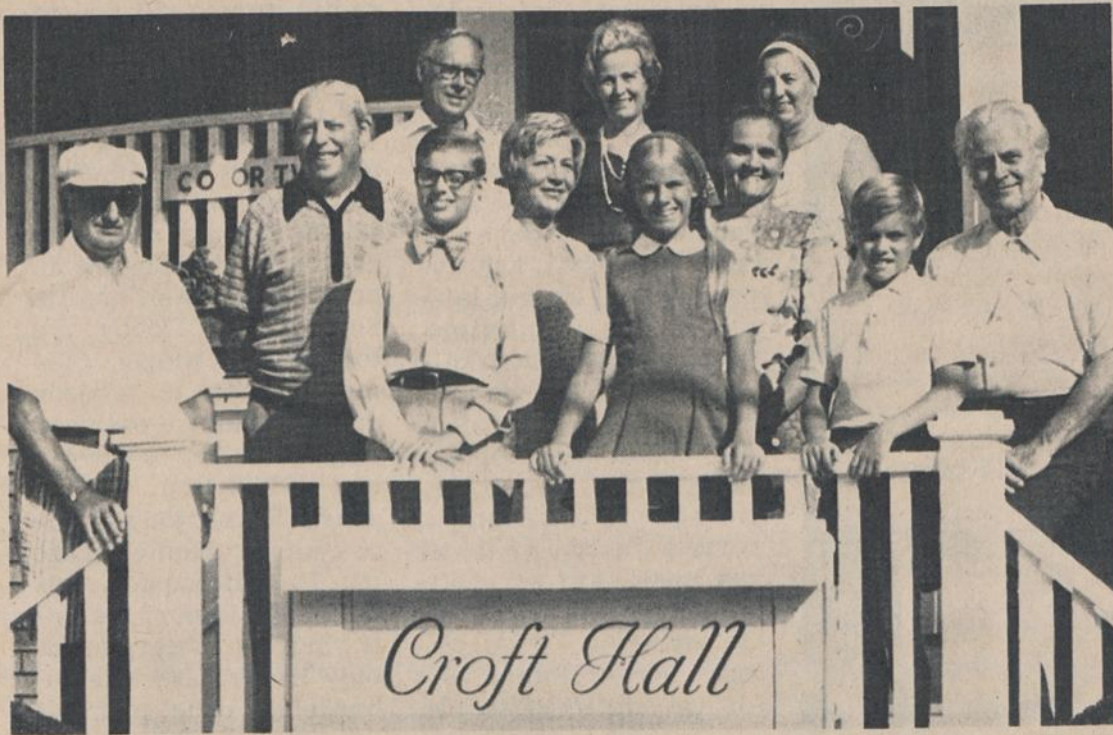
• Tikriausiai ne visi ASS nariai patį vienašališkai nusistatę, kad šitokių siauručių mastu seikėtų mūsų spaudą, todėl redaktorė netikslų ir ne vietoje išsišokimą turėjo nubraukti. O jei tikrai jaunieji akademikai yra įtaigojami apie ok. Lietuvą žinių ieškoti tik tuos dviejuose spaudiniuose, nors jie teikia tai "tik apgraibomis" (be to, jie yra ne dažni, vėluojasi ir išvis nepopuliardūs mūsų visuomenėje), tai aišku, kodėl jų "žinių akiratis apie Lietuvą labai nedidelis". Ir kodėl redaktorė nepridėjo nė pastabos, kad mes turime gausią ir dažnesnę, turiningesnę spaudą, kur ne apgraibomis o nuosekliai ir apsiečiai apie okupu. Lietuvą žinių duodama? Tik palyginkime, kiek apie tai rašė pvz., Dirva, Naujienos, Draugas, Darbininkas, Tėviškės Žiburiai ir kiti laikraščiai -- ir daug išsamiau, su konkrečių detalių gausa, su daugybe gyvenimiškų pavyzdžių! Nė dešimtos dalies tiek nerasi Metmenyse nei Akiračiuose. Tik siauras fanatikas to negali matyti. Gal būtų, ASS vadovai iš anksto dogmatišku šališkumu apsisprendžia vien anuos du leidinius skaityti ir kitiems piršti, o visą plačią ir turiningą mūsų spaudą ignoruoti? Tuo būdu jų nuovoka ir liks siaura, kaip tai pažymi pats stovyklos vadovas. Kam tad skelbti ASS uždavinį -- "ugdyti gilesnį žmogų", jei nuo visuotinės spaudos atsiribojama, jos nepasekiant, nenagrinėjant, nevertinant.

• Toliau žurnale įdėta V. Bagdavičiaus paskaita iš tos studijų stovyklos -- apie Lietuvos proistorę, bet ar jos gilus ir aktualiai pateiktas turinys tenai akademikus bent truputį sudomino, ar dėl jos kilo klausimų bei diskusijų -- nesužinojome. O kitų paskaitų nei jų santraukų ar bent bendro pobūdžio išvadų -- anei balso. Tačiau žurnale netrūko vietos, nes kiti puslapiai užimti atsitiktiniais raštais: apie literatūrą vaikams, apie Raštiko atsiminimus, apie moterį Amerikos vadovėliuose, iš viso žurnalas atspindi nepervertintą mūsų akademikų mentalitetą (tad nepritiktų jiems mūsų gyvensnės, įvairesnės spaudos niekinti). Net nėra pv. jokių žinių apie to sąjūdžio organizacinę gyvybę: susirinkimai ar įvairūs susibūrimai intelektualiais tikslais, moksliniai darbai ir žinių naujienos bei mūsiškių laimėjimai, narių asmeniškai pasižymėjimai ir kt. O lietuviška išsivija laukia iš savų akademikų stipresnio pasireiškimo: mokytas žmogus turi būti ir savy išmintingas, ir tautai pareiagingas, ir savoje visuomenėje švytėti kaip žibūrys, visai aplinkumai savo dvasios spindulius dalinąs...

Apie 35 jaunuolių iš Dainavos stovyklos prisijungę su plakatais prie Detroito lietuvių surengto protesto demonstracijų, atkreipė amerikiečių spaudos dėmesį ir buvo plačiai aprašyti.

J. Urbono nuotrauka

Grupė svečių p.p. Jasinsky viešbutyje Ocean City, N.J. Iš kairės pirmoje eilėje: Vyt. Alantas, T. Čižauskas, K. Čižauskaitė, R. Čižauskas ir Jonas Jasinskas. Antroje eilėje: R. Čižauskas, E. Jasinskienė, G. Čižauskienė, Trečioje eilėje: B. Zemliauskas, V. Zemliauskienė ir I. Alantienė.

IŠVAŽIAVUS ATOSTOGŲ...

Jasinsky 'pilyje' Okeano mieste

Vyt. Alantas

Išvažiavęs atostogų, gali būti turistas, t.y. važinėti iš vietos į vietą, grožėdamasis gamtos grožybėmis arba būti poilsiautojas, t.y. apsistoti vienoje vietoje ir ramiai maudytis pajūryje. Šiemet mūsų su žmona atos togos buvo "sudėtinės" -- dalinai turistinės, dalinai "poilsinės". Pradėjome nuo Okeano Miesto (Ocean City) prie Atlanto, kur poilsiaavome, o paskum pasidarėme turistais ir lankėme draugus.

Žinoma, apie paplūdimį okeano pakraštyje galima kalbėti įvairiais pozicijomis: moraliniu, higieniniu ir net pasaulėžiūrinio. Turiu galvoje paplūdimio apdara. Vyrai ir vyresniojo amžiaus pajūrininkai apsirengę kaip reikiant ir jokių čia komentarų nepridėsi, bet jaunos merginos -- lopus čia, lopus ten ir per krūtinę medžiagos gabalas -- ir viskas. Norom neno rom imi galvoti apie saulės garbintojus. Kas tai: higiena, grįžimas į gam-

tą, kūno kultas, o greičiausiai viskas kartu. Vasarojant paprastai nieko nenori galvoti, bet tokios ir panašios mintys ateina galvon matant labai įvairių ir spalvingą pajūrio atostoginių vaizdą.

Kai kada aš pagalvoju, kad vasaroti prie okeano ar kur kitur dar ne viskas, kad labai daug priklauso nuo to, kur apsigyveni. Sakysime, mums

su žmona atvažiuoti vasaroti į Okeano Miestą (Ocean City) reiškia atvažiuoti pas ponus Jasinsky ir jų pilipanašų viešbutį Croft Hall, kur apsistoją daugumas iš toliau atvažiausių lietuvių. Apie Croft Hall aš rašiau pernai ir čia nesikartosiu, o tik tiek pridursiu, kad ta ponų Jasinsky "pilis" nesensta. Mes daug kartų čia vasarojome per paskutiniuosius keliolika metų ir atvažiavę visada randame ją "jauną", t.y. ištapytą, išvalytą, lyg kad vakar pastatytą. Pats pastatas nėra jaunas, bet jis taip tvarkingai ir gražiai užlaikomas, kad man

visada primena švariai ir skoningai pasipuošusią ir nusipudravusią damą...

Taip pat čia visada randi draugiškai besisąsąncius ir maloniai pasitinkančius šeimininkus p.p. Eugeniją ir Joną Jasinsky, o ypačiai svečius šviesiai nuteikia savo neįsėmiamu humoru pats šeimininkas...

Keletas žodžių apie Joną Jasinsky. Savo "pilyje" jis svečius priiminėja jau 25 metai ir yra gliai įleidęs šaknis į vietinį verslininkų gyvenimą. Jis būtų nekoks lietuvis, jei sėdėtų paskutinėse vietini verslininkų eilėse: lietuviai, jei tik nori, visad prasimuša į pirmąsias eiles. Jonas Jasinsky kas jau penkti metai yra vietinės viešbučių, motelių ir restoranų organizacijos pirmininkas ir prekybos rūmų narys. Prie jo viešbučių yra įskabinata viešbučių, motelių ir restoranų organizacijos emblema: jauna mergina iškėlus ranką lekianti vandens pašliūžomis, bet ji apsirengusi ne "moderiniu" o senamadišku madymosi kostiumu...

Jonas Jasinsky Lietuvos baigė teisių fakultetą, dirbo diplomatinėje tarnyboje ir 1939 m. buvo paskirtas į Lietuvos konsulatą Chicagoje. Prasi-dėjus karui, jis liko Amerikoje ir čia vertėsi visokiais verslais, kol perėjo į viešbučių verslą.

Nors Croft Hall viešbutis stovi ant judrios Atlantic Ave. ir 6th St. kampo, bet triukšmo viduje kaip negirdėti ir "pili" galima laikyti ramia poilsio vieta, juo labiau kad pagal direkijos nustatytą tvarką 11 val. viešbutyje šviesos už-gęsta... Tada tik labai neaiškiai girdėti pro pravi-rą langą už vieno bloko okeano ošimas.

Garsus Okeano Mieste ilgas ir platus pajūris, keleto mylių tiltas, kuriame ir vyksta visas vasarotojų margaspalvis gyvenimas. Ryto metą ten siautėja dviratininkai

(iki 11 val.) paskum žmonės eina į paplūdimį maudytis, o vakarais prasideda vaikštytynės ir krautuvių lankymas. Įsidėmėti koncertų salė pastatyta ant vandens. Koncertai vyksta kas vakaras: groja mažas, vietinis simfoninis orkestras ir dainuoja gastrolininkai dainininkai. Įėjimas nemokamas ir gali ateiti ir išieiti kada nori -- labai patogiu.

Taip mums susiklostė aplinkybės, kad liepos 4-tąją praleidom Ocean City. Jokių paradų ir iškilnių ta proga nebuvo, tik vienas kitas patriotiškas nusiteikęs pilietis iškabino vėliavas, bet vakare, tur būt, miesto vadovybė suorganizavo "didelį" nepriklausomybės šventės "atžymėjimą" -- pasiskelbė leisianti fejerverkus. Na ir suplaukė žmonių ant tilto ir į pajūrį: niekad čia nebuvau matęs tiek žmonių! Manėme, dabar tai jau pamatysim, ko dar nematėme ir kaip reikiant bus atžymėta 4th of July! Ir buvo "atžymėta": apie 20 minučių garsiai puskėjo fejerverkų "pus-talietai", tik beveik nesimatė pačių fejerverkų, o jei ir pasirodė miglo-toje padangėje vienas kitas žiupsnelis žiežirbų,

tai turėjai manyti, kad arba fejerverkai pasenėję ar sudrėkę, arba iškilnių organizatoriai pasigailėjo išlaidų nupirkti geresnių dangaus "žiburėlių"...

Taigi, darant bendrą išvadą reikia pasakyti, kad Okeano Mieste daug saulės, labai platus ir geri paplūdimiai, o apsisistojus ponų Jasinsky "pilyje" -- Croft Hall, -- daug poilsui reikalingos ramybės, draugiškos, šviesios šeimininkų nuotikos, labai prieinamos kainos ir dar, negaliu susilaikyti nepaminėjęs, kas ryt šeimininkų svečiams teikiamos puikios kavos.

PLANT SUPERINTENDENT
We are a medium sized flexible package converting operation seeking a manager experienced in flexo printing, bag making and lamination. The individual must be capable of taking charge of a three shift operation, directing foreman and plant employees. Wide range of excellent company benefits. Sent resume in confidence or contact: Maynard Perry at: MUNSON PACKAGING INC. 1366 W. 17th St. P. O. Box 512 Edgewater Branch Cleveland, Ohio 44107 216-521-6570 An Equal Opportunity Employer (48-53)

ELECTRICAL DRAFTSMAN

Minimum 2 yrs. exp. on machine tool schematic diagrams, and A.C. control circuits. Must be familiar with components J.I.C. standards, preparations of bills of material, control panel layout, and electrical sheet metal work. Knowledge of solid state helpful, high school graduate with some additional schooling preferred.

VAN DORN CO.

2685 E. 79 St.
Cleveland, Ohio 44104
216-361-3277

An Equal Opportunity Employer (49-56)

PASITEIRAUKITE PAS MUS JEI GALVOJATE PIRKTI NAMĄ!

- Low Rates
- Minimum Expenses
- We pay 3 1/4 % on escrow accounts

6% - 2 yr. certificates (Min. \$5,000)

5 3/4 % - 1-yr. certificates (Min. \$1,000)

NUOŠIMČIAI IŠMOKAMI KAS MĖNESĮ

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

PRIEŠ TRISDEŠIMT METŲ

(4)

DR. K. PAUTIENIS

Parvykęs Utenon, pavadžiau savo giminiui mano daiktus išvežti pas ūkininką netoli Kau no, nes Utenos apylinkėje paslėpti mano baldai ir daiktai galėjo būti lengvai komunistų su-sekami. Mano kaip ligoninės vedėjo ir chirurgo darbas buvo jau pakrikęs. Normaliai dirbti kliudė komunistų persekiojimas ir mano pasirošimas bėgti per sieną Vokietijon už-uot vykus į Šakius ir pradėjus ligoninės vedėjo darbą kaip bu-vo telegramoje įsakytą sveikatos ministerio Dr. Kaganio. Bet dėl nervų įtampos ir esamos bėklės tegalėjau į valgius padengtą stalą tik pasižiūrėti, bet ne valgyti. Mano svoris per ke-turias savaites nukrito 15 sva-ry, nors aš niekad per daug ne-svėriau. Sūnus Algimantas, še-šeris metų amžiaus, vaikščiojo su krutkais dėl sumušto sąna-rio, todėl bėgimo atveju teliko pasiimti tik mažus ryšulius. Kai tik komunistai okupavo Lie-tuvą, kitą dieną nuėjau į Lie-tuvos banko Utenos skyrių ir iš-sikeičiau 6,000 litų į sidabri-nes monetas, nes žinojau, kad popieriniai pinigai gali būti tuo-jau be jokios vertės. Už pinigų pasikeitimą ir komunistų val-džia nepasitikėjimą buvau ap-skųstas komunistų partijai. Kiek vienu metu laukiau arešto, todėl jau namie naktį nemiegojavau.

Sunku buvo iš tėvynės bėgti, ra-minomės tuo kad Vokietijai pra-dėjus karą ir komunistai pažadė-mas, mes vel galėsime grįžti į savo mielą ir širdžiai brangią Lietuvą.

Liepos 20 d. rytą sušaukiau ligoninės seseris ir tarnautojus. Visus supažindinęs su nau-ju ligoninės vedėju dr. Juodele-vičiu, bendros praktikos gydyto-ju ir atsisveikinęs išvykau į au-tobusų stotį, bet ten negavau bi-lieto Kaunan, kadangi tą pačią dieną mokytojai vyko į šaukia-mą Lietuvos mokytojų konferen-ciją. Išvykau Kaunan siauroju traukinuku per Panevėžį. Iš Kau-no su žmona ir sūnum, pasiėmė lengvą mašiną, atvykome į Ma-rijampolę pas mano motiną. Motina įtarė, kad mes norime bėgti per sieną, nors mes jai apie bėgimą nebuvo užsimi-nę. Ji pasakė, kad siena tankiai apstatyta kariais ir su vilkinių šunų pagalba griežtai saugoja-ma. Esą jau daug sugautų, kurie sėdi Marijampolės kalėjime už bandymą pereiti sieną Vokietijon. Taip pat esą ir sužeistų ar nušautų, kurie mėginę pereiti sieną. Bėgančius per sieną Vo-kietijon komunistai apšaukė di-džiausiais liaudies priešiniais ir Vokietijos šnipais, jiems vi-siems reikalavo mirties baus-mės. Mano su šeima perbėgi-mas į Vokietiją pasidarė dar

daugiau abejotinas, bet aš buvau griežtai nusistatęs bėgti. Vieti-niai pasienio ūkininkai pažadė-jo parodyti slaptus kelius ir vie-tą, kur ir kada bus galima prasimušti persieną. Toje vietoje tarp Liubavo ir Punsko, Suvalkų trikampyje, pažinojau ūkininkus labai gerai, nes būdamas 10 pėst, pulke leitenantu, toje vietoje sa-ugoju Lenkijos pasienį. Atsisvei-kinę su mano motina, lengvą mašiną išvykome į Kalvariją, kur turgas dieną mūsų laukė su tartas ūkininkas, pažadėjęs ark-liais nuvežti prie pat sienos.

Pasirinkome bėgti per Kalva-rijos miestą turkaus dieną, kad, esant daugiau žmonių, būtų gali-ma geriau pasislėpti nuo viet-i-nių komunistų seklių, nes viet-i-niai komunistai kiekvieną naują pasirodžiusį tikrindavo. Saugu-mi sumetimais, aš su žmona iš Kalvarijos išėjom pėsti, apsiren-gę paprastais kaimiečių rūbais, o sergančią sūnų Algimantą (dabar Clevelande Alto pirmininką) ūki-ninkas išsivežė iš miesto. Už-miestyje susitike, vykome kartu į pasienį. Eidami iš Kalvarijos pakelyje sutikome labai daug ru-sų karių, kurie turėjo savo užsi-ėmimus ir gyveno psichiatrinės ligoninės patalpose, iš jos išva-rė ligonius lietuvius.

Pravažiavus kokių penkis ki-lometrus už Kalvarijos, ūkinin-kas parodė kaimuose išstatytas

patrankas, kurių vazdžiai buvo nukreipti į vokiečių saugojamą pasienį. Jau tada rusai buvo grie-žiai atsargos priemonių nuo stai-gaus vokiečių užpuolimo apsisau-goti. Man, kaip buvusiam rikiuo-tės karininkui, baigusiam kevir-tąją Lietuvos karo mokyklos lai-dą, nebuvo suprantama, kodėl ar-tilerijos pabūklai nebuvo žalmy-nais užmaskuoti. Matyti, pasi-tikėjo griežta apsauga -- 10 kilo-metrų draudžiama zona, į kurią niekam nebuvo leista įeiti be spe-cialaus leidimo. Gal, bet, pasi-tikėjo savo raudonarmiečių tan-kliai karių apstatyta apsauga. Be vaziuodami susitikome prava-žiuojančius pasienio rusų mėlyn-kepurius karius, bet jie mūsų ne-kliudė ir prasilenkė nuvyko Kal-varijos pusėn. Plentuvą važiuoti bu-vo pavojingai, todėl prašiau ūki-ninką, kad važiuotų šoniniais ke-liais į pasienį. Bet ūkininkas mus ramino, kad viskas būsia gerai ir jis nežinąs kitų šalinų kelių į pa-sienį. Buvo labai gaila palikti sa-vo giminį kraštą, o ypač labai graudu ir skaudu, kad reikėjo bė-gti Vokietijon per tą patį kaimą, kurį mano karo su lenkais metu reikėjo ginti kaip ir kiekvieną žemės plotą, kad neužleisus prie-šui Lietuvos žemės.

Privažiavus plentu apie pusę kilometro prie laukiamos, sun-kliai pereinamos sienos, ūkinin-kas, baimės pagautas, sumišo, ėmė aiškinti, kad ir jam gresia didelė bausmė už mūsų veži-mą griežtai draudžiamose zo-noje, ir atsisakė mus pervedi-per sieną kaip buvo susikalbėta, pirma gerai patikrinus, kur yra nuėję patuliai. Aš jam pasakiau

kad be patikrinimo per sieną nei-sime, nes pakliūsim tiesiai į ru-sų rankas. Ūkininkui pasakiau, kad geriau tegu veža jis mus at-gal į Kalvariją, o iš tenai aš va-žiuosiu į naują paskyrimą Ša-kiuose. Ilgai svyravęs ūkininkas nusileido, nuvežė mus pas kita ūkininką, kur mes pasislėpėm ant šieno. Tą naktį sienos nebu-vo galima pereiti, nes ūkininkas dėl tamsos negalėjo patikrinti, kokių laikų rusų patuliai eina vienon pusėn ir kada grįžta at-gal. Iš ryto atėjo pas mus tas pats gerasis žmogus, kuris mus atvežė iš Kalvarijos, ir pranešė kad jis labai atidžiai seka sieną, ir patarė kai tik sutems, eiti per sieną jo nurodytoje vietoje.

Aš, būdamas ant šieno, pro šiaudinį kuono stogo plyšį se-kiau pats sienos patrulių judėji-mą. Pasirodė, pasienio patru-liai ėjo po tris, tik nuo vienas kito atsilikę per keletą žings-nių. Patruliai, nuėję į vieną pu-sę, už pusvalandžio grįžo ta pa-čia kryptimi atgal. Susidarydavo laiko tarpas apie 30 min. kada tarp kalnelių ir javų buvo gali-ma pasprukti per griežtai saugo-jamą sieną. Kartais ėjo patrulis su šunimis ir be eilės ir tai mus labai baugino, kad nepakliūvus nat tokių, nereguliarių tarpais patruliuojančių seklių. Prie pat sienos augo krūmai, kur galėjo sėdėti nuolatinis slapukas sek-lis. Paprašytas ūkininkas išva-rė savo kaimenę gyvulių -- avių ir kiaulių neva ganyti, bet iš tikrųjų sekti, ar nėra tenai gulin-čių ir pasislėpusių seklių. Par-sivars savo kaimenę nuo pat sie-nos, jis pranešė, jog jis ten sla-

pukų nerado -- bus galima tems-tant eiti per sieną.

Prieš vakarą apie 5 val. namų šeimininkė, kur mes buvome pa-sislėpę ant šieno, mus pradėjo barti, dėl ko mes dar neperė-jome sienos ir reikalavo jos ūkį palikti, nes jiems gresia mirties bausmė už slėpimą žmonių, kurie nori pereiti sieną į vokie-čių pusę. Mes jai aiškinome, kad ji mūsų pasigailėtų, nes mes už kelių valandų pasišalinusime, o jei mes dienos metus pasijudin-sime iš jos ūkio, tai tikrai pasie-nio patruliai pastebės: ji pati sa-ve išduos.

Temstant ūkininkas pririšęs savo arklių prie pat sienos, pra-nešė, kad yra 30 minučių lai-ko tarpas, ir mes galime eiti su juo per sieną. Beidami pro sausus krūmus, mes vis susto-jome ir klausėmės, ar kas nors prieky prie sienos neina. Pa-stovėję keletą minučių išgirdo-ne tikrai žmogaus ėjimą. Mes suvome priversti grįžti atgal apie 200 žingsnių. Pasukome į kairę ir pievomis, priėję ūkinin-ko parodytą galutinę sieną, sten-gėmės pereiti, bet radome spyg-liuotą tvorą kurios ūkininkas ne-buvo pastebėjęs. Belipdami per spygliuotą tvorą susidurskėme rūbus. Perėję sieną, padėjojo-me geriam ūkininkui už pervedi-mą pavojingos sienos ir, stovė-dami jau vokiečių pusėje, pasa-kėme ūkininkui: sudiev, Lietuva.

Taip nepaprastomis aplinky-bėmis, 1941 m. liepos 20 dienos vakare pasibaigė mūsų tragiška kelionė per geležinę uždangą iš brangios tėvynės į svetimą trem-ties klajonės nežinią.

LITUANICOS ŽUVIMO MİSLĖ...

(Atkelta iš 5 psl.)

intensyvumą, kad Lietuvos pasiuntinys A. Balutis jau pirmomis po katastrofos dienomis, 1933 rugpjūčio 19, telegrafavo Lietuvos užsienio reikalų ministerijai. A. Balutis prašė nurodymų, kaip elgtis gandy ir spėliojimų akivaizdoje. Mat, kalbėta, kad Lituanicos katastrofos priežastis slepiama.

Pirmoji A. Balučio telegrama buvo tokia: čia skelbiama gandai būk laike tyrimo rasta vieno lakūno kūne kulką, įeigu teisybė, konfidencialiai mane informuokite užinteresuotiau Amerikos tinkamus organus, Balutis 55.

Telegrama gauta Kaune rugpjūčio 21, įrašyta slapty raštų knygoje, Nr. 149. Matyt, ją skaitė ministras D. Žaunius, Užsienio reikalų ministerija "p. Turauskui", nukreipė tą telegramą Eltos direktorijai. Gal būtų ta A. Balučio telegrama buvo vienas iš stimulų paskelbti garsų Eltos užtikrinimą (kaip ir Čechilno demaršas), kad Lituanicos žuvime neatrandama atentato momento...

Tačiau ministras Balutis negavo atsakymo iš Užsienio reikalų ministerijos. Idomu, kad ant jo telegramos, paslautos rugpjūčio 19 d. užrašas užrašas "p. Turauskas skaitė 1933. IX.12". Telegrama, gauta Užsienio reikalų ministerijoje, Eltos direktorijai pasiekė 4 dvidešimt pirmą dieną!

Faktas, kad iki rugsėjo 16 d. A. Balutis nežinojo, kaip elgtis. Todėl rugsėjo 16 d. jis nusiuntė platų laišką Užsienio reikalų ministerijai "Pranešimas nr. 52, dėl Dariaus-Girėno katastrofos" (Šis laiškas Dirva įdėda). Laiško tekstas beveik desperatiškas. Tai atidengia mums su koku apmaudu Amerikos lietuviai pergnyveno Lituanicos žuvimą. "Ty-lėjimas daro begalinės žalos Lietuvos vyriausybės vardui", apeliavo A. Balutis.

Dabar šis laiškas saugomas LTSR Centriniam valstybiniame archyve. Be abejo tas dokumentas yra plačios, didelės bylos dalelė, bet okupacinis režimas tikrai dėl jam žinomų priežasčių nežūrė į Lituanicos kazus istorinio tikrovės kumakim. Tikrai pavieniai korespondentai retkarčiais išgauna vieną kitą fotostatinę nuotrauką, be visumos vaizdo. Visa tai daroma su tikslu pakaitinti rašinį prie-kaištis, tačiau, išlikęs amžinai, Ateisiančios kartos tą temą pajus ir išgyvens jautriau už katastrofos bendralaikius.

Dariaus ir Girėno bareljefai buvo iškalti Punteke (dail. Br. Pundžius). Porą dekadų vėliau jaunas skulptorius V. Mačiūka

sąlygų, nepakankamų įrodymų padiktuotas.

Ar visad Lituanicos žuvimas liks savotiškos misterijos ženk-le? Viskas dabar priklauso nuo lietuvių istorikų gyvenančių tėvynėje iniciatyvos ir kompetencijos. Argi jų iniciatyva iki šiol suvaržyta ir neleidžiama surinkti iš archyvų visą įmanomą surinkti dokumentaciją apie Lituanicos žuvimą? Tyrimo bylos, reikia galvoti, nesunaikintos. Vieną kitą raštą iš jų būtų leidžiama parodyti. Reikia su rinkti visą publicistinę medžiagą, liečiančią Lituanicos žuvimą. Gal būtų įmanoma rasti Sol dino tragedijos liudininkus. Gal būtų, kas labiausiai reikšminga, Vokietijos archyvuose rasti dokumentų, kur atspindėjo Lituanicos katastrofa ar kitaip. Tuo tikrai tenka tikėti -- Vokietijos archyvuose išliko daugybė medžiagos, tos medžiagos ten ieško mokslininkai ir doktorantai. Kodėl Vilniaus universiteto doktorantams istorikams nepasiknisti Vokietijos archyvuose, kaip knisosi Vatikano archyvuose lietuvių mokslininkai?

Šitas darbas negali būti vieno asmens atliktas, vienos dizertacijos išsemtas. Tai labai stambus, grupinis darbas, reikalaujantis laiko ir lėšų. Iki šiol neteko girdėti, kad bent kuris koks, bent kuri gamykla, gamybinis kompleksas būtų okupacijos metais pavadintas Lituanicos arba Dariaus ir Girėno vardais. Nėra tais vardais vadina mūsų naujų gatvių, naujų aikščių, aviacijos eskadrilių, prie Klaipėdos uosto prirašytų laivų.

Šie faktai rodo, kad Lituanicos, Dariaus ir Girėno vardai -- savotiškai depresuoti. Jie laikosi ten, kur jie yra, kur atsirado iš seniau. Ar bet kurio Lituanicos jubiliejaus proga pasirodys rusiškas pašto ženklas? (nes lietuviškųjų pašto ženklų nebėra).

Nors Dariaus ir Girėno vardai blykstelė periodikoje, reportažo ar žinutės pavidauso, bet kūrybiniame pasaulyje Lituanicos temos labai labai retos. Ar gi ir čia einama Nepriklausomos Lietuvos kūrybinio elito pavyzdžiu, kada modernaus heroizmo Lituanicos temos, nedomino pilna kūrybine laisve tada besinaudojančių kūrėjų?

Lituanicos misterija, kaip se noji Atlantidos žuvimo paslap-tis, tačiau, išlikęs amžinai, Ateisiančios kartos tą temą pajus ir išgyvens jautriau už katastrofos bendralaikius.

Dariaus ir Girėno bareljefai buvo iškalti Punteke (dail. Br. Pundžius). Porą dekadų vėliau jaunas skulptorius V. Mačiūka

BALTIMORĖS TAUTININKŲ VEIKLA

Paskutinis š.m. pirmojo pusmečio Taut. S-gos Baltimorės sk. susirinkimas įvyko birželio 2 d. Pirmiausia aptartas gegužės 12 d. mūsų surengtas hamiltoniečių "Aido" koncertas. Sk. išdininkas A. Sajauskas paskaitė vakaro pajamų ir išlaidų apyskaitą. Koncertas sudomino didesnę negu paprastai baltimoriečių skaičių, žmonės buvo patenkinti, o rengėjams liko ir šiek tiek pelno.

Toliau svarstytas gegužinės klausimas. Šiparanga su liet. valgiais ir liet. kultūriniu pajavairinimu būtų mus perkėlus į kitataučių tarpą, nes vieta būtų buvusi atokiau nuo miesto esančioje vokiečių užėjoje. Laikas buvo numatytas liepos 4-jį. Šio krašto nepriklausomybės šventė toje vietoje pirmą sykį būtų buvusi kartu ir Lietuvių Diena.

Geras sk. nario St. Vitkausko sumanymas betgi liko neįvykdytas, nes, keliems paslankiesiems nariams su šeimomis išvykus atostogų, pritrūko darbininkų. Nelengva tuo laiku susiekti ir kultūrinės dalies atlikėjus.

Susirinkime pasiūnėta ir rudeninės parangos klausimu. "Su užsieniu" susirašinėjančiam M. Karašai pavesta pakal-

savo diplomatiniam darbui ima Dariaus ir Girėno bareljefą akmenyje. Nors jo darbe matyti rusų monumentalinės mokyklos įtaka, tema šviežia Atlanto nugalėtojų lietuvių temos amžinumu.

Istorija žengia savo sunkiu, nuo žmonių aistrų ir poreikių nepareinančiu žingsniu. Istorija liepia pastebėti Lituanicos epopėją ir iššifruoti tos epopėjos mįsles. Paliekant nuošalyje kūrybinio pasaulio žmones, istorija liepia mokslininkams, istorikams, įžengti į archyvų rūsius ir ten atrasti viską, kas įmanoma atrasti, apie Lituanicą. (Xerx)

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATOR
Set up and operate — experience necessary. Call Mr. Leonard EUCLID INDUSTRIES, INC. 6660 Beta Drive Mayfield, Ohio 216-461-4300
An Equal Opportunity Employer (51-54)

EXPEDITER
Knowledge of production control procedure, following up on production routing and must be able to keep accurate records and read blueprints. Will be expediting electrical sub-assemblies, manufactured parts, and final assembly. 2d shift (Salary). Good working conditions. Easy access to work. We are located next to the CTS Rapid Transit E. 79 St. stop. Parking facilities provided.
VAN DORN CO.
2685 E. 79 St.
Cleveland, Ohio 44104
216-361-3277
An Equal Opportunity Employer (49-58)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE MAKERS
ALSO
MAINTENANCE ELECTRICIAN MAINTENANCE REPAIRMAN
Excellent starting rate, plus top fringes. Metal stamping shop needs journeymen with good knowledge of electronic welding equipment.
HEAVY PRESSES AND BUILDING MAINTENANCE.
APPLY 8 a. m. to 5 p. m. weekdays.
Write or call: A. BONKOWSKI (313) 835-6000 for specific information
DAVIS TOOL & ENGINEERING
19250 PLYMOUTH, DETROIT, MICHIGAN (52-55)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE MAKERS
ALSO
MAINTENANCE ELECTRICIAN MAINTENANCE REPAIRMAN
Excellent starting rate, plus top fringes. Metal stamping shop needs journeymen with good knowledge of electronic welding equipment.
HEAVY PRESSES AND BUILDING MAINTENANCE.
APPLY 8 a. m. to 5 p. m. weekdays.
Write or call: A. BONKOWSKI (313) 835-6000 for specific information
DAVIS TOOL & ENGINEERING
19250 PLYMOUTH, DETROIT, MICHIGAN (52-55)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE MAKERS
ALSO
MAINTENANCE ELECTRICIAN MAINTENANCE REPAIRMAN
Excellent starting rate, plus top fringes. Metal stamping shop needs journeymen with good knowledge of electronic welding equipment.
HEAVY PRESSES AND BUILDING MAINTENANCE.
APPLY 8 a. m. to 5 p. m. weekdays.
Write or call: A. BONKOWSKI (313) 835-6000 for specific information
DAVIS TOOL & ENGINEERING
19250 PLYMOUTH, DETROIT, MICHIGAN (52-55)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE MAKERS
ALSO
MAINTENANCE ELECTRICIAN MAINTENANCE REPAIRMAN
Excellent starting rate, plus top fringes. Metal stamping shop needs journeymen with good knowledge of electronic welding equipment.
HEAVY PRESSES AND BUILDING MAINTENANCE.
APPLY 8 a. m. to 5 p. m. weekdays.
Write or call: A. BONKOWSKI (313) 835-6000 for specific information
DAVIS TOOL & ENGINEERING
19250 PLYMOUTH, DETROIT, MICHIGAN (52-55)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN DIE MAKERS
ALSO
MAINTENANCE ELECTRICIAN MAINTENANCE REPAIRMAN
Excellent starting rate, plus top fringes. Metal stamping shop needs journeymen with good knowledge of electronic welding equipment.
HEAVY PRESSES AND BUILDING MAINTENANCE.
APPLY 8 a. m. to 5 p. m. weekdays.
Write or call: A. BONKOWSKI (313) 835-6000 for specific information
DAVIS TOOL & ENGINEERING
19250 PLYMOUTH, DETROIT, MICHIGAN (52-55)

binti niekad dar Baltimorėje nekoncertavusių Bostono Liet. Vyrų Sekstetą, vadovaujamą kompozit. Juliaus Gaidelio.

Taut. S-gos seime mūsų skyrių atstovavęs Vyt. Bačanskas papaskojo kaip iš savo išpūdžių, Nors suvažiavimo posėdžiai vykė naujame, prašmatniame motelyje, bet kaip tik dėl to naujumo buvė nemaža nedarnos, trukdžiusios sklandžią seimo ir po to pokylio eigą. Apskritai, vieta parinkta netinkama. Dalyviai buvę daugiausia senesnio amžiaus. Mūsų šis atstovas ir dar viena ponija, be rodo seimui pirmininkavusio žmona, amžiumi tarp kitų buvę patys jauniausi. Paskaitoms pasi-baigus (du paskaitininkai visai neatvyko) ilgokai tartasi, kas ir koku titulu turėtų atstovauti pavergtąją Lietuvą Europos Saugumo Konferencijoj Helsinkyje.

Aščiau susirėmę nuomonės, kai vienas kitas atstovų prasitarė, kad esą nepatogu, kai suvažiavimas vyksta savaitgalį prieš Memorial Day. S-gos sąskrydžius jie įtaigojo rengti bet kurio paprasto savaitgalio metu. Ilgesni laisvalaikiai jau iš anksto esą "užplanuoti" kitoms išvykoms, pav. žuvavimui, golfui ir kt. pramogoms. Į šitoki pageldavimą neiškentęs atsiliespė baltimoriškis atstovas, primindamas, kad žuvavimas ir kitokie malonumai negali mums būti svarbesniais dalykais už tautinius rūpesčius arba Lietuvos laisvės reikalus. Juk ir Simas Kudirka buvęs išduotas už žuvį! Po tokios pastabos seimo salė prapliupo plojimu. Savo ruožtu tatau gir-dėjome sk. susirinkime, mat V. Bačanskas buvo nusivežęs rekorderiuką, užrašiusį juostelėn didesnę seimo eigos dalį. Mūsų atstovas mėginęs atkreipti seimininkų dėmesį kokie galėtų būti dabarties ir artimiausios ateities tautininkų uždaviniai, bet neturėjęs sek-mės: posėdžiuose daugiausia nagrinėta praeities dalykai.

Baltimorėje yra gautas nuolatinis S-gos seimų dalyvių tautininkų veteranų Albino ir Ievos Trečiokų laiškas, kuria me užsimena, kad mūsų atstovas buvęs veiklus. S.M.

Iš Clevelando lietuvių pensininkų organizacijos susirinkimo š.m. birželio 24 d. p. Visokių sodyboje. Kalba pirm. A. Mikolūnas, A. Šenbergienė papasakojo savo kelionės išpūdžius po Lietuvą.
V. Bacevičiaus nuotr.

CLEVELANDO IR APYLINKIŲ LIETUVIAI

Mes manome, kad mums nepavyko įtikinti kai kurių lietuvių dėl Clevelando Naujų Lietuvių Namų svarbumo, jų dydžio ir apimties. Virš 500 lietuvių šeimų ir dalis organizacijų dar neįsijungė į Namų statybą ir neįsigijo akcijų, nežiūrint kad Namų statyba eina prie galo. Todėl dar kartą kreipiamės su šiuo pareiškimu.

Mes statome ne privatų namuką, bet 3-jų aukštų 18,000 kvadratinų pėdų, pusės milijono vertės pastatą, pritaikytą lietuvių kultūriniam, socialiniams bei visuomeniniams reikalams. Statybai vadovaudami patys ir vykdydami ūkišku būdu, tikimės pastatyti už 350,000 dolerių.

Mes manome, kad visi lietuviai turėtų įsijungti į Namų statybą. Namai statomi keliom generacijoms ir visiems lietuviams, todėl ir finansinė našta bei atsakomybė turi būti paskirstyta tarp visų lietuvių.

Mes skelbiame ir aiškiname, kad vidutiniai kiekvienai lietuvių šeimai reikėtų įsigyti bent po 10 akcijų x 27 dol. t.y. už 270 dol. Clevelande mums yra žinomų 12000 šeimų. Jei kiekviena šeima įsigytų po 10 akcijų už 270 dol. x 1200, tai būtų 324,000 dolerių ir to dar neužtektų namams pastatyti ir įrengti.

Mes pasitikim Clevelando visuomene, manome, kad padėsite sekmingai užbaigti mūsų projektą, todėl dar kartą kreipiamės ir prašome:

1. Neatidėliojant įsigyti Namų akcijų ir paremti statybą prašome visų, kurie dar akcijų neturi.
2. Įsigyti papildomai akcijų prašome visų, kurie turi mažiau kaip 10 akcijų.
3. Visos organizacijos prašomos skirti 50% pelno iš pobūvių Liet. Namams, kol namai bus pastatyti ir įrengti.
4. Jaunoji karta, čia augusi ir mokslus baigusi, turi aktyviau prisidėti prie Namų darbų ir pinigais.

Netrukus statyba bus baigta. Jūsų laukianauji, švarūs, gražūs, moderniški Namai ir iškilmingas atidarymas.

Lithuanian Village, Inc. Direkcija
Pirm. Juozas Stempuzis. Nariai: Zemonas Dučmanas, Vaclovas Vinclovas, Jonas Apanavičius, Pranas Stempuzis, Stasys Lukas, Zigmas Tarutis, Raimundas Kudukis, Jurgis Malskis, Stasys Mačys, Ernestas Samas ir Edvardas Stepas.

SOUTHWESTERN MICHIGAN

Leading specialist in secondary machining of Zinc & Aluminum Die Casting is seeking personnel in the area of shop supervision and machine set up, do to a sizeable inspection program. Accepted personnel will be placing themselves in good position for advancement in a solid growing business.

APPLY

LAKESIDE MANUFACTURING CO.
9098 FIRST ST.
BARODA, MICH. 49101
(52-54)

REGISTERED NURSES

Openings on all shifts. No rotation. Full or part time. Excellent fringe benefits. Salary commensurate with experience. Apply at personnel office. Toledo Mental Health Center, 930 S. Detroit Ave., or call 419-385-5731, ext. 207.
(52-56)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

Openings available on 1st and 2d shifts for:

ENGINE LATHE
VERTICAL BORING MILL
TURRET LATHE
MILLING MACHINE
TOOL ROOM

Must have 4 to 5 yrs. experience TOP WAGES AND BENEFITS. PLUS PROFIT SHARING PROGRAM. Located south of Northfield on Rt. 8 next to Alsides.

CONTACT MR. HAGARTY
JAY-EM CORP.

75 MARC AVE. 1-216-929-4441
CUYAHOGA FALLS, OHIO (48-57)

MACHINISTS EXPERIENCED

To operate the following machines: DeVlieg, Bridgeports, Blanchard grinders, Centimatic tape machines, thread grinders, cylindrical grinders & engine lathes. Day & night shifts, good wages, full fringe benefits, a vacation. Shop located on San Francisco Peninsula.

WRITE OR CALL

TYDEMAN MACHINE WORKS

900 BROADWAY
REDWOOD CITY, CALIF. 94063
415-369-5211 (52-61)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
TRY'S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA
MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRY'S MODERNISKOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

JAUNIMO KULTŪRINIS ŽIDINYS CLEVELANDE

Veiklusis Clevelando lietuviškas jaunimas pradeda gražų ir pagirtiną žygi: naujuose namuose įrengti kultūrinį židinį. Namų vadovybė nuosirdžiai pritaria tam sumanymui ir tam tikslui leis įrengti gana erdvią patalpą, kurią jaunieji dekoratoriai ir menininkai, laikydamiesi bendrosios lietuvių tautos ir sistemos, gražiai, skoningai įrengs. Tame židinyje bus laikomos lietuviškos ir angliškos knygos apie Lietuvą, kuriose galėtų pasinaudoti ruošiant straipsnius ar studijas apie Lietuvos problemas. Taip pat čia bus laikomi lietuviški laikraščiai, žurnalai, o taip pat ir lietuviškos muzikos rekordai bei reikalingi įrenginiai tai muzikai klausyti. Čia galės būti telkiami įvairūs tautodailės dirbiniai, vertingi eksponatai, kurie galėtų būti panaudojami jaunimo ruošiamose parodėse ir propagandiniuose rengimuose.

Tame jaunimo židinyje nustatytomis dienomis ir nustatyta tvarka galės pasirodyti jaunimo grupės ar organizacijų valdybos posėdžiauti, susitikti, pasnėkesiams, studijoms ir t.t.

Šį žygi organizuoja ir jam vadovauja tam tikslui sudarytoji jaunimo komisija ar sambūris. Į ją įeina: Dr. V. Stankus, R. Aukštuolis, J. Petraitytė, A. Čiuberkis ir K. Giedraitis.

Pagal susitarimą su Liet. Namų Direkcija, jaunimas turės sutelkti tam tikrą sumą namų akcijomis ar grynais pinigais židinio įrengimui ir jo praturtinimui tinkamais tai paskirčiais baldais. Yra taip susitarta: visos akcijos, kurias surinks jaunimas, nors jos ir bus pavienių akcijų pirkusių asmenų vardu išrašytos, bus priskaitytos į tą jaunimo apsidėtą sumą. Žinoma, nemaža akcijų pasižadėjo pirkti ir pats jaunimas arba jų tėvai. Ta proga tenka pareikšti, kad Clevelando lietuvių bendruomenė yra pasiryžusi tą naudingą jaunimo užmojų paremti. LB Ohio Apygardos valdyba nutarė įsigyti akcijų taip pat per jaunimą. To paties laukia ir iš visų kitų organizacijų ir pavienių asmenų, ypač iš tų, kurie lig šiol prie namų statybos neturėjo progos prisidėti. Idėja aiški: lietuvių namai bus ne vien pasilinksminimų, pavalgymo ar išgėrimo vieta, bet bus visos mūsų kolonijos lietuvių bendruomenės, kuriame ras vietos visos mūsų kultūrinio gyvenimo apraiškos. (pk)

• Globe Parcel Service, Inc. Clevelando skyrius dėl atostogų uždarytas nuo birželio 30 d. iki liepos 17 dienos.

VAIZDAI IŠ OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ VASAROS IŠVYKOS

Sodybos šeimininkai dr. J. Šonta ir T. Šontienė su dr. J. Mauruku ir R. Degesiene.

Praeitą sekmadienį, liepos 8 d. Akrone, dr. ir T. Šontų sodyboje įvyko Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos vasarinė išvyka, kurioje dalyvavo gausus skaičius Ohio lietuvių gydytojų su šeimomis ir prieaugliu.

Išvykos metu draugijos nariams buvo pristatyti nauji nariai kolegos -- dantų gydytojai dr. Viktoras Stankus ir dr. Dainius Degesys ir odontologijos antrojo kurso studentė R. Jasinevičiūtė.

Prie išvykos geros nuotaikos prisidėjo ne tik gražus oras, bet ir gausus būrys jaunimo, kuris turėjo progos ne tik susipažinti, pasilinksminėti, bet ir pasportuoti.

Vyresnieji svečiai pavėsyje gaivinosi gėrimais. Iš kairės: dr. S. Sviderskas, dr. A. Savičiūnas, dr. P. Stungys, p. Baltrukenienė, p. Čepulienė.

Jaunieji svečiai. Iš dešinės: dr. D. Degesys, odontologijos studentė, R. Jasinevičiūtė, dr. V. Stankus, G. Marfūnaitė ir L. Aželis.

Grupė jaunimo. Iš kairės: Čepulytė, Baltrukenaitė, Šontaitė, viešnia iš Detroito, Baltrukenaitė, Skrinškaitė.

Dr. S. Sviderskas, dr. A. Baltrukenas, p. Sandargienė, p. Vyšniauskienė, p. Baltrukenienė ir p. Sviderskienė.

PUIKIOS DOVANOS VELTUI DUODAMOS SUPERIOR SAVINGS

ATIDARANT NAUJĄ SĄSKAITĄ
AR PADIDINANT ESAMĄ TAUPYMO SĄSKAITĄ

Už jūsų \$250 ar daugiau
indėlių iš 5% kasdienių
palūkanų, jūs gaunate:

PYREX
Sculptured
Oven Ware Bowl

Už jūsų \$500 ar daugiau
indėlių iš 5% kasdienių
palūkanų, jūs pasirenkate:

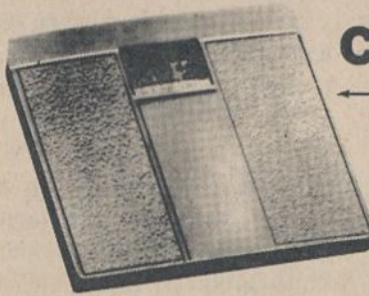
CORNING
2½ Cup Petite
Pan Set

arba
CORNING
Loaf Dish

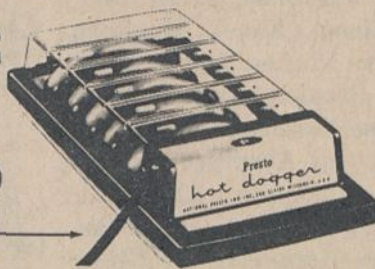

Už jūsų \$1000 ar daugiau indėlių iš 5¼% kasdienių palūkanų, jūs pasirenkate:

COUNSELOR
Bath Scale

arba
PRESTO
Hot Dogger

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

Main Office: 798 E. 185th St., Offices: 6712 Superior Ave. • 13515 Euclid Ave.

Pasidarymas baigiasi
1973 m. liepos 31 d.

Visi skyriai uždaryti pirmadieniais

Indėliai apdrausti iki \$20,000 Federal Savings & Loan Insurance Corporation

Narys Federal
Home Loan Bank

GRAND OPENING CELEBRATION!

Superior Savings • New Office • 14406 Cedar Rd. (near Green)

FREE DRAWING!

17 inch RCA Color TV at each
of our four offices.

FREE GIFTS!

for Everyone

EXTRA BONUS:

30 additional prizes (clock radios, tape recorders, cameras, blenders, etc.) will be given away at the Grand Opening Celebration of the new Cedar Office.

Dr. J. Balčiūnas, p. Skrinškienė, p. Aželienė, p. Degesienė ir p. Stankaitienė, Dr. D. Degesio nuotraukos

• LVS Ramovė Clevelando skyriaus gegužinė įvyks šį sekmadienį, liepos 15 d., 2 val. Beachland Park. Privažiavimas iš Lake Shore Blvd.: Landseer Rd. ir Canterbury St. (sukti link ežero).

Clevelando ramovėnai kaip kitas liet. organizacijas svarbiu reikalam taip ir savo oficiozą "Kari" iš savo turimų kuklių lėšų gausiai piniginiai paremia. "Karys" kaip savo išvaizda taip ir turiniais yra patrauklus. Čia randame ne tik žinias iš ramovėnų ir šaulių veiklos, bet ir iš mūsų tautos gilių praeities istorinių įvykių ir kt. įdomių straipsnių.

Ši Clevelando ramovėnų gegužinė skirta "Kario" žurnalui paremti. Atsilan-

kusių paliktas doleris teks mūsų svarbiems lietuviškiems reikalams.

Todėl valdyba kviečia visus ramovėnus ir jų draugus bei pažįstamus atsilankyti. Bus linksma, gražu ir malonu pasisvečiuoti bei pabendrauti ežero pakran-

tės gamtoje. Gegužinė įėjimas nemokamas.

Ramovėnų vardu
F. Eidimtas

Kario atstovas Clevelande

• Dėkojame Lietuvių Bendruomenės Social. skyriui ir visiems kitiems už aplankymą ir linkėjimus po sunkios operacijos.

Ypatinga padėka p. D. Čipkieniui už parodytą nuosirdumą bei konkrečią pagalbą ir sklandų sutvarkymą nuosavybės reikalų.

Keženiai

OWNER OPERATORS

Late model 3 axel tractors. Pull company trailers. From Ohio and Louisville. Return loads no problem.

Call Mr. JACKSON
216-435-6394

(46-55)

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ALT S-GOS 1973 M. SEIMUI RENGTI KOMITETO PRANEŠIMAS

Kadangi Seimo metu nebuvo duotas pilnas gautų aukų Seimui ir Sąjungai paremti sąrašas, tad jis skelbiamas dabar: I. Aukojo ALT S-gos skyriai:

Los Angeles	\$ 50.00
Elizabeth	100.00
East St. Louis	25.00
Richmond Hill	25.00
Philadelphia	50.00
Baltimore	50.00
Boston	50.00
Detroit	50.00
Omaha	25.00
Chicago	100.00
Worcester	100.00
East Chicago	100.00
Cleveland	100.00

Viso: \$850.00

II. Atskirų asmenų aukos.

Po \$50.00 aukojo dr. Juozas Bartkus, inž. Eugenijus Bartkus ir Ona Biežienė; po \$10.00 — plk. Jonas Šepetys, Jurgis Ribinskas, Jonas Jurekūnas, Irena Budreckienė, Kazys Kaulinis, Kazys Pocius, Stepas Virpša, Bronius Kasakaitis ir Simas Kaselionis; \$25.00 — Vytautas Abraitis; po \$5 — Vyt. Aukštuolis, Ant. Juodvalkis, Juozas Bagdonas, Irena Karalienė, T. Blinstrubas, Vyt. Bačiūnas, J. Gaizutis ir Jonas Mockus; po \$3 — Jurgis Kiaunė, ir Vyt. Matonis; po \$2 — aukojo P. Didelis, Al. Laikūnas, V. Gedgaudas, V. Čekas, Br. Tiškus, V. Lenkevičienė.

Iš atskirų asmenų aukų gauta \$323.00.

Iš viso Seimui paremti surinkta aukų \$1,173.00.

Visų pajamų ir išlaidų apyskaita Seimui rengti komitetas patiekė S-gos Centro Valdybai.

ALT S-gos 1973 m. Seimui Rengti Komitetas

NEW YORK

• II-jo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Finansų Komisija birželio 26 dieną, komisijos pirmininko dr. Juozo Kazicko rezidencijoje, New Rochelle, N. Y. buvę susirinkusi paskutinio posėdžio. Pranešimą apie atliktą darbą, apie lėšų telkimo eigą padarė pirm. dr. J. Kazickas ir kontrolės komisijos pirm. Antanas Reventas. Abu išreiškė padėką visiems komisijos nariams ir spaudai, be kurios nebūtų sutelkę nors ir labai svarbiam reikalui tokios didelės sumos lėšų.

J. Pažemėnas pateikė smulkia apyskaitą, kuri maloniai nuteikė visus posėdžio dalyvius, nes iš bruto pajamų 159,210.30 dol. liko pelno 42,448.18 dol., kurį Finansų k-jos pirmininkas dr. J. Kazickas posėdžio metu įteikė PLB Valdybos išdininkui dr. V. Majauskui, specialiai atskridusiam iš Detroito.

A. A.

JUZEI LIAUDANSKIENEI

mirus, jos dukterį ELENĄ SKIRMANTIENĘ, žentą PRANĄ SKIRMANTĄ ir kitus artimuosius liūdesio valandą giliai užjaučiame

L.V.S. Ramovė, Los Angeles Skyrius

Apie lėšų telkimo metodus, pasisekimus ir sutiktas kliūtis savo patirtus išpūdžius papasakojo dr. V. Vygantas ir A. Sabalis.

Tas viliojančiai atrodantis II-jo PLJK-so pinigų likutis bus perduotas III-jam kongresui, kuris įvyks Pietų Amerikoje 1976 m.

• Rytinio pakraščio moksleivių ateitininkų stovykla rengiama rugpjūčio 12 d. — rugp. 26 d. Neringos stovyklavietėje Vermonte. Stovyklos programą sudarys ideologinė dalis, lietuviškos dainos, šokiai, tautodailė, sportas, maudymasis, bei įvairūs kiti užsiėmimai.

Ypatingas dėmesis bus kreipiamas jaunučiams ir jaunesniems moksleiviams. Registracijos lapai gauti pas Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Rytų Apygardą, 214 Eldert Lane, Woodhaven, N. Y. 11421. Tel. 212-647-6294.

CHICAGO

REIKALINGI ASISTENTAI

Ateinančiais mokslo metais Pedagoginio Lituanistikos Instituto neakivaizdiniam skyriui bus reikalingi asistentai: bendrinei lietuvių kalbai, lietuvių literatūrai ir jų metodikoms dėdyti.

Asmens, sutinkantieji būti šių dėstomųjų dalykų dėstytojų asistentais, prašomi raštu pranešti Institutui šiuo adresu: Pedagoginis Lituanistikos Institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, arba darbo dienomis, po 7 val. vak., skambinti A. Dundulini šiuo telefonu: 925-4076.

PAVYKĖS MINEJIMAS

Š. m. birželio mėn. 15 d. Chicago Lietuvių Taryba ir Marquette Parko LB Apyl. Valdyba suruošė Jaunimo Centre bausių birželio įvykių — išvežimų minėjimą.

Minėjimas susidėjo iš dviejų dalių: prie paminklo žuvusių dėl Lietuvos laisvės pagerbimas ir salėje akademinė-mėninė dalis.

Žuvusiems prie paminklo aukurą uždegė Tarybos pirmininkas Rimas Šarka, gi žodį tarė mokinė Dalia Bilaišytė ir vainiką uždėjo Aukšt. Lituanistikos mokyklos mokiniai, vadovaujant direkt. p. Masilionui. Visą ceremoniją pravedė p. Šestakauskas.

Antroji dalis vyko salėje. Tarybos pirmininkas pakvietė žodį tarti gen. kons. p. J. Daužvardienę ir Altos pirm. dr. K. Bobelį. Po to, sekė Alvydo Joniko tai dienai pritaikinta, trumpa paskaita, kurį klausytojams labai patiko.

Meninę programą atliko Pedagoginio Lituanistikos Instituto studentai: Rima

Janulevičiūtė, Rasa Šoliūnaitė, Petras Kisieliūnas ir Vincas Olšauskas išpildydami montazą, paruoštą direkt. p. Dundulio ir mokyto. p. Petersonienės.

Be to, Jaunimo Centro Choras su sol. Vytautu Naku, vedamas Fausto Strolios, padainavo keletą dainelių.

Baigiant minėjimą pirm. Šarka padėkojo prisidėjusiems ir atsilankiusiems į šį minėjimą.

Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Birželio mėn. 16-18, 23 ir 24 d.d. įvyko genocido paroda švč. M. Marijos Giminio bažnyčios salėje.

Minėjimas ir parodan atsilankė žmonių nemažas skaičius. (sm)

NEOLITHUANŲ ŽINIAI

Kaip jau buvo Dirvoje paskelbta, šiais metais vasaros stovyklą ruošia Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba. Laikas nuo rugpjūčio 25 d. iki rugsėjo 2 d. Vietas — NEPTUNES Resort, Rt. 2, Eagle River, Wisconsin, sav. L. K. Šlenys, tel. (715) 272-1130.

Stovyklą uždarius ten pat rugsėjo 2 d. įvyks Korporacijos visuotinis suvažiavimas.

Tad visi kolegos ir kolegės prašomi šiais metais savo vasaros atostogas derinti prie stovyklos ir suvažiavimo laiko ir nieko nelaukiant registruotis pas Vyr. Valdybos išd. kol. Br. Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629. Primename, kad visiems kolegomis išsiunčiami asmeniškai laiškai su smulkesne stovyklos programa. Užsiregistravimo data iki rugpjūčio 4 d. Registruojantis prašom atsiųsti 25 dol. užstatą.

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

• Kenoshos ALTo skyriaus valdyba po vykusio Kenoshoje "1941 m. trėmimų minėjimo", surinktas aukas sumoje 80 dol. nutarė perduoti ALTo centrui panaudoti lietuviškiems reikalams.

Š. A. LIETUVIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

1973 m. Š. Amerikos Lietuvių Lengvosios Atletikos Pirmenybės įvyks š. m. rugsėjo 2 d. (sekmadienį), Washington, D. C., Pasaulio Lietuvių Seimo metu.

Varžybos vyks vyrų, moterų ir šiose prieauglio klasėse: jaunių A (16-18 m.), jaunių ir mergaičių B (14-15 m.), C 12-13 m. ir D (žemiau 12 m.) klasėse. Dalyvio amžius varžybų dieną nustato jo klasifikaciją.

Lauko Teniso pirmenybės bus vydomos irgi tą patį savaitgalį Washington, D. C.

ELECTRICAL CIRCUIT DESIGNER

Immediate opening. Must have minimum of 3 years experience as a designer of injection molding, die casting, or machine tool circuitry. Must be capable of working with relay and solid state logic. Knowledge of JIC, NEC and OSHA essential. Excellent opportunity with major plastic machinery manufacturer for the designer who can execute an assignment from start to finish. Good working conditions, easy access to work. For interview apply Personnel Office or submit resume to Mr. H. Hollis.

VAN DORN CO.

2685 E. 79 St.
Cleveland, Ohio 44104
216-361-3277

An Equal Opportunity Employer (49-58)

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

Naujasis magistras Šarūnas Mingėla su žmona Regina ir dukra Audrone.

NAUJAS BIOLOGIJOS MAGISTRAS

Detroitiečių Lidijos ir žurnalisto Vlado Mingėlo sūnus Šarūnas, š. m. gegužės pradžioje, baigė Ypsilanti, Eastern universitetą (Michigane) ir gavo biologijos mokslų magistro laipsnį ir diplomą.

Be kita ko universitetas aukštai įvertino Šarūno Mingėlos mokslinį pažangumą cum laude ir prie to dar apdovanojo specialia 3 savaičių premija vykti į Bahamų salas tropikinės ekologijos mokslo studijoms pagilinti. Visas Bahamų išlaidas padengė Eastern universitetas. Tenka pridurti, kad panašūs universitetų AWARD apdovanojimai nėra dažni, bet reti. Ir šįkart iš gana nemažų skaičiaus baigusiu biologiją absolventų buvo maloniai paliešti tik du. Apdovanotieji mokslininkai prašomi į universiteto garbės kartoteką.

Šarūnas Mingėla yra gimęs 1946 m. sausio 15 d. V. Vokietijoje, Ansbacho mieste. 1947 m. su tėvais atvyko Amerikon. Beveik visą laiką buvo veiklus lietuviškosios skautijos narys; vėliau jūrų skautas — bučiuotojas. Šoko Halinos Gobenės Detroito tautinių šokių grupėje. Lankė lituanistinę mokyklą Detroito.

Jaunųjų Mingėlų šeimos tėvai: Albinas ir Salomėja Grigaičiai ir Vladas ir Lidija Mingėlai yra veiklūs Detroito visuomenininkai ir šauliai. Bet... tėvų džiaugsmu dalijasi ir džiaugiasi šias lietuviškas šeimas pažįstą lietuvių Detroito ir toli už jo ribų.

R. Mingėlienė (Grigaitytė) prieš 5 metus, 19 m. amžiaus būdamą, baigė Oakland, Mich. universitetą ir gavo bakalaurą diplomą ir ispanų kalbos mokytojos teises.

• Vilniaus 650 metų sukakties paminėjimui Detroito sudarytas specialus komitetas, kuriame be Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos pirmininko Kazio Veikučio ir Detroito Kultūros Klubo pirmininko Antano Musteikio yra pakviesti ir organizacijų atstovai: Stefa Kaunelienė, Antanas Sukauskas, Jonas Švoba, Kazys Sragauskas, Juozas Kinčius, Saulius Šimoliūnas, Edvardas Vasiliauskas ir Stasys šližys.

Šis komitetas birželio 30 d. Lietuvių Namuose turėjo savo posėdį ir paminėjimą nutarė daryti šia tvarka:

Spalio 7 d. švento Petro parapijos bažnyčioje bus atnaujuojamos už mirusius ir žuvusius Vilniaus Krašto

lietuvius mišios ir pasakytas Vilniaus kraštą ir lietuvių liečias pamokslas. Mišių metu vadovaujamas Stasio Šližio giedos parapijos ir jaunimo jungtinis choras. Visos organizacijos mišiose dalyvauja su savo vėliavomis.

12:30 Lietuvių Namuose įvyks pagrindinis minėjimas. Turėsime paskaitą, meninę dalį ir bendrus pietus.

Komitetas rengia ir bus išleistas Vilniaus 650 metų sukakties atžymėti ženklas, kuris nebus didelis ir tiks nešioti švarko atlape.

Ženkle bus įrašas Vilnius Lietuvos Sostinė 1323-1973 ir atitinkami Vilniaus miesto ir jo pilies vaizdai. Žiūrėti kiek bus galima į jį įtelpinti.

Ženklo projektą piešia ir jo pagaminimu rūpinasi Edvardas Vasiliauskas.

• Stasios Butkaus kuopos šauliai ir jų svečiai liepos 1 d. p. Vasiulių vasarvietėje prie Dainavos turėjo šeimyninę išvyką.

Išvykoje žodį tarė jaunajai šaulei Danai Giedriūnaitėi gimnazijos baigimo progai įteikė LŠST c. v. pirminko Vinco Tamošiūno dovaną — knygą "Nepriklausomai Lietuvai" ir šaulių ženklelį.

Jūrų "Švyturio" šaulių kuopos pirmininkas Mykolas Vitkus savo žodyje nušvietė rengiamos "Švyturio" kuopos stovyklos padarytus darbus ir pranešė, kad ši stovykla yra numatoma baigti 1974 metais ir jos atidarymas yra numatytas birželio 24 d. Į jos atidarymą bus pakviesti aukštieji valdžios pareigūnai.

Šaulys Vladas Mingėla papasakojo savo išpūdžius iš praleistos IV Šaulių Kultūrinės Savaitės, kuri įvyko "Gintaro" vasarvietėje Union Pier, Mich. birželio 17-24 d.

Sesės šaulės vadovaujamos Emilijos Kutkienės ir

jai talkininkaujant Elžbėtai Jodinskienei ir kitoms visus išvykos dalyvius ap rūpino skaniais pietumis, o J. Murinas ir S. Blauzdys gėrimais.

Išvykoje dalyvavo virš 50 žmonių ir linksmai praleido dieną.

• Pavergtųjų Tautų Festivalis įvyksta liepos 13, 14 ir 15 d. už Cobo Hall priepės. Detroito Organizacijų Centras ir šiais metais ten atstovaus lietuvių ir turės 4 paviljonus: 2 maisto, 1 tautodailės ir 1 gėrimų.

Sekmadienio vakare Windsoro studentų kvartetas "Aušra" vadovaujamas Valės Tautkevičienės dainuos lietuviškas dainas, o Kristina Puidaitė akordeonu atliks solo.

Organizacijų Centras prašo talkininkauti jam maisto paruošime ir išvirti kalėdinių arba balandėlių ir juos pristatyti į paviljonus. Taip pat iškepti ir pyragų. Už produktus bus atlyginta.

• Dainavoje liepos 29 d. įvyks tradicinė metinė šventė.

• Mirė Liudas Janulevičius, buvęs Lietuvoje girininkas, sulaukęs 77 metų. Buvo pašarvotas Yolandos Baužienės laidotuvių namuose ir liepos 3 d. po atlaikytų švento Antano koplyčioje pamaldų buvo nilydėtas amžinam poilsiui į Holy Sepulchre kapines. Palaidojimu rūpinosi Jonas Urbonas, Antanas Šileika ir jų šeimos.

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED
SHIP YARD HELP
FITTERS/WELDERS
PIPE FITTERS
CHIPPERS
OR
CAULKERS
Must have experience with
Pneumatic Cutting Tools.
ALSO
OUTSIDE
MACHINIST
FOREMAN

WE HAVE AN IMMEDIATE OPENING FOR AN OUTSIDE MACHINIST FOREMAN WHO HAS EXPERIENCE IN OVERHAULING ENGINES IN YARD, PULLING TAIL SHAFTS AND SEA VALVES.

For day or night shifts.
GOOD SALARY AND EXCELLENT COMPANY BENEFITS. FOR APPOINTMENT, APPLY OR CALL
PERSONNEL DIRECTOR

(305) 945-3586
TRACOR MARINE INC.

P. O. Box 13107
Port Everglades, Fla. 33316

An Equal Opportunity Employer M/F (52-54)

MAINTENANCE AND REPAIR MAN

Full time, with industrial experience preferable on punch presses and similar machines. Electrical troubleshooting helpful. Extensive benefits.

WILLOW HILL INDUSTRIES, INC.

37611 EUCLID AVE.
WILLOWHILL, OHIO

216-942-2090

An Equal Opportunity Employer (52-54)

PASINAUDODAMI MŪSŲ PATARNAVIMU, GERIAUSIAI PAREMSITE SAVO GIMINES LIETUVOJE. MŪSŲ PATARIMAS PADEJŠ JUMS APSISPREŠTI KĄ SIŪSTI IR KAS BUS NAUDINGA BEI PRAKTIŠKA.

Vasaros ir rudens sezonui specialiai siūlome šias prekes (muitas jau įskaitytas į kainą):

Nepermatomo nailono medžiaga suknėlei	\$12.00
Gefiūro medžiaga suknėlei	\$14.00
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$18.00
Gėlėta arba ornamentinė crimplene medžiaga	\$15.00
Lygi crimplene medžiaga suknėlei	\$12.00
Dirbtinis minkų kailis apsiaustui	\$48.00
Dirbtinio nailoninio kailio medžiaga apsiaustui	\$27.00
Labai gera vilnonė medžiaga moteriškiems apsiaustams	\$36.00
Nailoniniai išveidinti marškiniai	\$ 9.00
Moteriški nailoninių apatinių drabužių komplektas	\$ 9.00

Perukai — nuo \$24.00 iki \$60.00 (muitas už peruką jau įskaičiuotas).

Priimame užsakymus: automobilių, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigų tokiomis prekėmis, kurių negalima iš čia pasiųsti.

Baltic Stores Ltd., (Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England. Tel. 01 739-8734

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.